

Sisekaitseakadeemia

Päästekolledž

Karmen Eiser

TULEOHUTUSJÄRELEVALVE AMETNIKE KOOLITAMINE
TÖÖLE ASUMISEL

Lõputöö

Juhendaja:

Marko Rüü, MA

Kaasjuhendaja:

Rivo Neuhaus

Tallinn 2011

LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON

SISEKAITSEAKADEEMIA

Kolledž: Päästekolledž	Kuu ja aasta: Mai, 2011
Töö pealkiri: Tuleohutusjärelvalve ametnike koolitamine tööle asumisel	
Töö autor: Karmen Eiser	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
<p>Lühikokkuvõte:</p> <p>Käesolev töö on uurimustöö, mille käigus selgitatakse välja ühtse koolituskava vajadus väljastpoolt päästeala tuleohutusbüroosse tööle asuvate inimeste koolitamiseks.</p> <p>Käesolev uurimustöö on kirjutatud eesti keeles ja sisaldab venekeelset kokkuvõtet. Töö koosneb sissejuhatausest, kolmest peatükist, kokkuvõttest ja seitsmest lisast, kokku 73 leheküljel ning sisaldab üheksat joonist ja seitset tabelit. Eesmärgi saavutamiseks püstitas autor hüpoteesi ning uurimusküsimused. Uurimustöös kasutatakse kahte uurimismeetodit ning analüüsitakse olemasolevaid koolituskavasid.</p> <p>Esimeses osas tuuakse välja ametnikule esitatavad nõuded, inspektorite tööülesanded Ida-Eesti Päästekeskuse näitel koos õigusaktidega ning täiskasvanute koolitamiseks leitud parimad koolitamisemeetodid. Teises osas selgitatakse välja ühtse koolituskava vajadus, võimalikud puudused viimase viie aasta jooksul tööle asunud ametnike koolitamisel tagamaks nende tööülesannete täitmine nõutaval tasemel ning millistele valdkondadele tuleks koolituse ajal rohkem keskenduda. Kolmandas osas tehakse uurimustulemustest järeldused ning vastavalt nendele ettepanek võtta kasutusele autori välja pakutud koolituskava. Koolituskava koostamisel võeti arvesse erineva kirjanduse läbitöötamisel leitud parimad koolitusmeetodid, kutsestandardis esitatud üld- ja põhioskused kutsekvalifikatsiooni saamiseks ning vanem- ja juhtivinspektori tööülesanded.</p> <p>Töö on aktuaalne, kuna tuleohutusbüroosse on viimase viie aasta jooksul tööle asunud 36 inimest, nendest väljastpoolt päästeala 15, SKAst 4 ja mujalt päästealalt 17 inimest.</p> <p>Antud uurimustöös välja pakutavat koolituskava saab edaspidi väljastpoolt päästeala tuleohutusbüroosse tööle asuvate ametnike koolitamisel kasutada.</p>	
Võtmesõnad: koolitamine, koolituskava, tuleohutus, täiskasvanud, ametnik	
Ключевые слова: обучение, план обучения, пожарная безопасность, взрослые, чиновник	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia raamatukogu	
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor: Margus Möldri	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	Juhendaja: Marko Rüü, MA Allkiri:

SISUKORD

LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON	2
SISUKORD	3
MÕISTETE JA LÜHENDITE SELGITUS.....	5
SISSEJUHATUS	7
1. AMETNIKELE ESITATAVAD NÕUDED, INSPEKTORITE TÖÖÜLESANDED JA ÕIGUSAKTID NING TÄISKASVANUTE KOOLITAMINE	9
1.1. Ametnikele esitatavad nõuded	9
1.2. Inspektorite tööülesanded Ida-Eesti Päästkeskuse näitel ja õigusaktid.....	10
1.3. Täiskasvanute koolitamise peamised õppemeetodid	11
2. UURING ÜHTSE KOOLITUSKAVA VAJADUSEST NING OLEMASOLEVATE KOOLITUSKAVADE ANALÜÜS	15
2.1. Küsitlus tuleohutusbüroo ametnike seas ja tulemused.....	17
2.1.1. Tööle asumisel selgitati päästeala organisatsiooni missiooni, tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärki ja eetikakoodeksit	18
2.1.2. Erinevate valdkondade koolituste piisavus tööülesannete täitmiseks.....	20
2.1.3. Tööks vajalike programmide kasutamise koolituse piisavus tööülesannete täitmiseks	24
2.1.4. Erinevate valdkondade praktiliste koolituste piisavus tööülesannete täitmiseks	25
2.1.5. Väljaõppe ajal abi saamiseks pöördumiste uuring ja kelle eestvedamisel sooviti õppida.....	27
2.2. Intervjuu tuleohutusbüroo juhatajate seas ja tulemus	28
2.3. Statistika viimase viie aasta jooksul tuleohutusbürosse tööle asunud ametnikest	30
2.4. 100tunnise koolituskava sobivuse analüüs.....	31
2.5. 288tunnise koolituskava sobivuse analüüs.....	33

3. TULEMUSTE JÄRELDUSED, ETTEPANEKUD JA VÄLJAPAKUTAV KOOLITUSKAVA	35
3.1. Järeldused ja ettepanekud.....	35
3.2. Väljapakutav koolituskava	37
3.2.1. Koolituse eesmärk.....	37
3.2.2. Koolituse lõpetamine ja väljastatav dokument	38
KOKKUVÕTE	39
PE3IOME.....	41
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	43
TABELITE JA JOONISTE LOETELU	45
LISA 1. KUTSESTANDARD.....	46
LISA 2. IDA-EESTI PÄÄSTEKESKUSE JUHTIV- JA VANEMINSPEKTORI TÖÖÜLESANDED	53
LISA 3. ÕIGUSAKTIDE LOETELU	55
LISA 4. UURINGU KÜSIMUSTIK	58
LISA 5. INTERVJUU KÜSIMUSTIK.....	63
LISA 6. UURIMUSTÖÖD KOKKUVÕTVAD TABELID.....	64
LISA 7. KOOLITUSKAVA ÜLESEHITUS JA ÕPPEAINETE LOETELU KOOS MAHUGA	67

MÕISTETE JA LÜHENDITE SELGITUS

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsequalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomaduste (Kutsekoda 30.10.2007).

Kutsequalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel (Kutsekoda 30.10.2007).

Päästeinspektor III – päästetöötaja, kes täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskuste, teadmiste ning vilumuste ja kogemuste omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest (Kutsekoda 30.10.2007).

ATS – Avaliku teenistuse seadus (Lühendite loetelu 12.03.2011)

VTMS – Väärteomenetluse seadustik (Lühendite loetelu 12.03.2011)

HMS - Haldusmenetluse seadus (Lühendite loetelu 12.03.2011)

ATSS - Asendustäitmise ja sunniraha seadus (Lühendite loetelu 12.03.2011)

TuOS - Tuleohutuse seadus (Lühendid ja nende vasted 12.03.2011)

SKA – Sisekaitseakadeemia

Kvalitatiivne uurimismeetod - kvalitatiivsed andmekogumismeetodid on vaatlus, tekstide ja muude dokumentide kogumine, intervjuu ning audio- ja videomaterjalide analüüs (Silvermann 2006:18-36; Kvale & Brinkmann 2009, ref Üliõpilaste...01.11.2010:37-38).

Kvantitatiivne uurimismeetod - kvantitatiised andmekogumismeetodid on küsitlus, eksperiment, ametlik statistika (Silvermann 2006:18-36; Gillham 2007, ref Üliõpilaste...01.11.2010: 38).

SISSEJUHATUS

Riikliku tuleohutusjärelvalve ülesandeks on luua ohutu elukeskkond, inimeste teadlikkuse suurendamine, tuleohutusnõuete täitmise kontrollimine ja -rikkumiste menetlemine (Päästeteenistuse valdkonnad. 15.12.2010).

Lõputöö on kirjutatud teemal „Tuleohutusjärelvalve ametnike koolitamise vajalikkus tööle asumisel“. Teema on aktuaalne, kuna tuleohutusbüroosse on viimase viie aasta jooksul tööle asunud 36, nendest väljastpoolt päästeala 15, SKAst 4 ja mujalt päästealalt 17 inimest. Lõputöö autor ei keskendu võimalikule edaspidisele kaadrivahetusele tuleohutusbüroos, vaid peab eelkõige tähtsaks, et iga uus ametnik saaks vajadusel asjakohase ja läbimõeldud koolituse. Juhtiv - või vaneminspektori ametijuhendis ei ole sätestatud, et tööle asuja peaks olema Sisekaitseakadeemia õppur või selle lõpetanud. Seega väljastpoolt süsteemi tulev inimene, kes asub tööle tuleohutusbüroo juhtiv - või vaneminspektorina, peaks läbima koolituse. Nende koolitamiseks aga puudub selge süsteem, metoodika ja ühtne tänapäeva vajadustele vastav koolituskava.

Lõputöö **eesmärgiks** on välja selgitada ühtse koolituskava vajadus, vastavalt tulemustele töötada välja ühtne koolituskava inimestele, kes asuvad tuleohutusbüroosse tööle väljastpoolt päästeala, ning metoodika koolitamiseks selliselt, et koolitusperiood oleks võimalikult lühike, tulemus vajadustele vastav ning õpetamine süsteemne.

Eesmärgi saavutamiseks on püstitatud järgmised **ülesanded**:

- tuua välja juhtiv- ja vaneminspektori tööülesanded ja leida parimad meetodid koolitamiseks
- teada saada ja välja tuua statistilised andmed alates 2006. aastast tuleohutusbüroosse asunud töötajate kohta

- analüüsida olemasolevaid koolituskavasid
- saada teada vastanute hinnang vaneminspektori ametikoha haridustaseme vajadusest
- teha uuring, analüüsida tulemusi ning vastavalt tulemustele töötada välja ühtne ja tänapäeva vajadustele vastav õppekava ning teha ettepanekud selle kasutuselevõtuks

Töö eesmärgist lähtuvalt on seatud **hüpotees**: neljas päästkeskuse tuleohutusbüroos vajatakse ühtset koolituskava juhtiv- ja vaneminspektori ametikohale asuva inimese koolitamiseks.

Töös kasutatakse kvalitatiivset ja kvantitatiivset uurimismeetodit, seda ankeetküsitlusena ja andmeanalüüsina ning intervjuu tuleohutusbüroode juhatajatega. Lisaks on olulisel kohal pedagoogilise kirjanduse läbitöötamine parimate koolitusmeetodite leidmiseks.

Esimeses peatükis vaadeldakse ametnikele esitatavaid nõudeid, viidatakse inspektorite peamistele tööülesannetele ja õigusaktidele, mida inspektorid igapäevaselt kasutavad ning vaadeldakse meetodeid täiskasvanute koolitamiseks, et leida parimad meetodid koolitamiseks.

Teises osas, kasutades kahte erinevat uurimismeetodit, uurin süsteemiväliselt päästkeskuse tuleohutusbüroosse tööle asunud inimeste hinnanguid päästeasutuste sisekoolituse kohta. Uuringu eesmärgiks on välja selgitada, kuidas on päästkeskustes uusi töötajaid koolitatud, millised on asutuste sisemise koolituse puudused ning kas on olemas vajadus ühtsele koolituskavale. Uuringus tuuakse välja statistilise andmed, millisest valdkonnast on viimase viie aasta jooksul tuleohutusbüroosse tööle asunud. Samuti analüüsitakse tuleohutusbüroosse tööle asuvate ametnike koolituskavasid, nende vastavust lõputöö koostamise ajal kehtivatele nõuetele.

Kolmandas osas teeb töö autor uurimustulemustest järeldused ja ettepanekud ning pakub välja koolituskava, mille koostamisel on arvestatud erinevate kirjanduste läbitöötamisel leitud parimate koolitusmeetoditega, kutsestandardis esitatud üld- ja põhioskused kutsevalifikatsiooni saamiseks ning vanem- ja juhtivinspektori tööülesandeid.

1. AMETNIKELE ESITATAVAD NÕUDED, INSPEKTORITE TÖÖÜLESANDED JA ÕIGUSAKTID NING TÄISKASVANUTE KOOLITAMINE

Järgnevates alapeatükkides toob autor välja ametnikele esitatavad nõuded, mis tulenevad õigusaktidest. Samuti tuuakse välja Ida-Eesti Päästkeskuse näitel tuleohutusbüroo vanem- ja juhtivinspektoritele esitatavad nõuded ning tööülesanded, seda ametijuhendite näitel. Oluliseks peab töö autor neid sellepärast, et ametnikule on õigusaktidega ette nähtud nõuded, millele tööle asuja peaks vastama. Vanem- ja juhtivinspektori tööülesandeid on vaja käsitleda sellepärast, et töö viimases osas teeb autor ettepaneku ühtse koolituskava kasutusele võtmiseks ning töötab välja tuginedes inspektori tööülesannetele koolituskava.

1.1. Ametnikele esitatavad nõuded

Inimene, kes tahab asuda tööle ametnikuna, peab omama vähemalt keskharidust, olema Eesti kodanik, kes valdab eesti keelt seadusega või seaduse alusel sätestatud ulatuses, olema vähemalt 18 aastat vana ja kohtulikult karistamata (Avaliku teenistuse seadus, 25.01.1995) (edaspidi: ATS).

Samuti peab ametnik vastavalt 15.02.2011 määrusele nr 2 „Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded“ isikuomaduste poolest olema võimeline täitma päästeasutustele pandud kohustusi ning vastama järgmistele üldnõuetele:

- 1) lojaalsus Eesti Vabariigile, ausus ja seaduskuulekus;
- 2) töövõime, sealhulgas võime stabiilselt ja tulemuslikult töötada ka pingelolukorras ning oskus teha meeskonnatööd;

3) kohusetunne, otsustus- ja vastutusvõime, sealhulgas suutlikkus langetada iseseisvalt otsuseid oma ametikoha pädevuse piires, võime näha ette otsuste tagajärgi ning vastutada nende eest;

4) intellektuaalne võimekus, sealhulgas olulise eristamise ning analüüsi- ja sünteesivõime, võime omada informatsiooni kasutusvalmina ning reageerida kiiresti muutustele;

5) hea suhtlusoskus (Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded, vastu võetud siseministri määrusega 15.02.2011).

Juhul, kui inimesel puudub tööle asudes kehtiv kutsetunnistus (päästeinspektor III), siis aasta jooksul peale tööle asumist peab ta läbima kutseksami, et saada päästeinspektor III kvalifikatsiooni (Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded, vastu võetud siseministri määrusega 15.02.2011).

Selleks peab töötaja teadma kutsestandardis esitatud nõudeid ning nendele vastama. Kutsestandardis (vt lisa 1) on välja toodud, millised üldoskused ja -teadmised, põhioskused ja -teadmised ning isikuomadused ja võimed peavad ametnikul olema (Kutsekoda 30.10.2007).

1.2. Inspektorite tööülesanded Ida-Eesti Päästekeskuse näitel ja õigusaktid

Põhilised inspektori tööülesanded on sätestatud ametijuhendis. Igal päästekeskusel on koostatud ametijuhendid vastavalt oma vajadustele ning need ei ole kõik ühesugused. Näitena toon välja selle, et Ida-Eesti päästekeskuse tööpiirkonnas on vajalik vene keele oskus vähemalt suhtlustasandil ning see tuleneb sellest, et Ida-Virumaa piirkonnas on vene keelt kõnelevad rahvused enamuses. Vaatamata sellele, et menetluskeel (haldus- ja väärteomenetluses) on eesti keel, tagab vene keele oskus vähemalt suhtlustasandil parema koostöö klientidega. Juhtiv- ja vaneminspektori tööülesanded Ida-Eesti Päästekeskuse

näitel on toodud välja lisas (vt lisa 2). Peamised õigusaktid, millest inspektor oma töös juhindub, on toodud välja lisana (vt lisa 3), kuid see nimekiri ei ole ammendav.

Kindlasti peaks inspektori ametikohal olev töötaja olema leidlik ning hea suhtleja. Kuna inspektori ülesandeks on järelevalve teostamine kinnisasjadele ja seadmete töö tuleohutusnõuete vastavuse hindamine, siis peab ta teadma tuleohutusnõudeid ning neid reguleerivaid õigusakte ning standardeid. Samuti peab inspektor oskama toimetada nii haldus- kui väärteomenetlust. Ta peab oskama lugeda seadmete projekte, et tuleohutusülevaatuste ajal võrrelda nende vastavust (ehitusprojektid, seadmete). Loetelu pole ammendav, vaid esile on tõstetud tuleohutusbüroo ametniku mitmekülgse töö ilmentamiseks autori arvates olulisem.

1.3. Täiskasvanute koolitamise peamised õppemeetodid

Järgnevas alapeatükis käsitletakse erinevast kirjandusest välja otsitud peamisi õpetamismeetodeid täiskasvanute koolitamisel. Vajadus parimate õpetamismeetodite järele tekkis sellest, et töö viimases osas, kus pakutakse välja õppekava, oleks läbimõeldud ja arvesse võetud järgnevaid meetodeid täiskasvanute koolitamisel. Tuleohutusbüroosse tööle asumiseks peab inimene olema vastavalt ATS-is sätestatule vähemalt 18aastane. Alates kaheksateistkümnendast eluaastast noorukit võib nimetada täiskasvanuks.

Täiskasvanud inimese koolitamisel peaks arvestama igas vanuses isiksuse eripäradega. Selleks, et täiskasvanut koolitada, peab teadma täiskasvanupedagoogikat ehk andragoogikat, mis on üks pedagoogiline haru ning keskendub täiskasvanud inimese eripäradele õpetamisel (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 21).

Andragoogiline mudel on süsteem, mis sisaldab pedagoogilisi eeldusi. See tähendab, et praktikas on koolitajatel vastutus kontrollida, millised eeldused on reaalsed. Andragoogika ei ole imerohi, kuid ta on ideede süsteem, mis võib parandada õppekvaliteeti (Knowles 1980).

Täiskasvanueas õppimine erineb lapseas õppimisest ja et saavutada maksimaalseid tulemusi, on vajalik väga hästi ette valmistuda. Protsessi valik ja koolitusmudel sõltuvad sellest, mida õppijad tahavad saavutada ja millised eesmärgid on nad püstitanud (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 21).

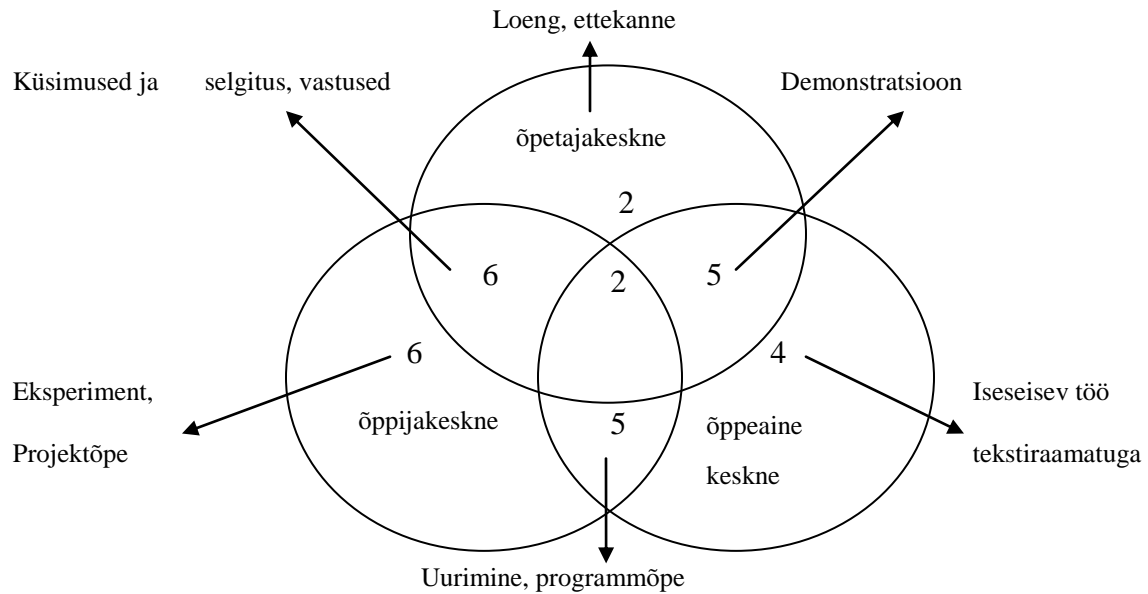
Malcolm S. Knowsi andragoogiline mudel toob välja need viis erinevust. Esiteks on täiskasvanud õppija ennastjuhtiv õppija ning oluliseks on täiskasvanud õppija kaasata õpiprotsesside kõikidesse etappidesse. Teiseks toovad täiskasvanud õppijad õppimisele kaasa kogemused, mida neil on rohkem kui lastel. Meetodina tuleks kasutada rühmatööd, diskussiooni jne, kui koolitatakse rohkem kui ühte õppijat. Kolmandaks, täiskasvanud õppija õpib siis, kui tal on selleks tekkinud vajadus ja tal puuduvad teadmised õpitava vallas. Neljandaks, täiskasvanud õppuri õpivalmidus tuleneb eelkõige eluliste probleemide lahendamisest ning et teha oma tööd hästi. Selleks peaks näitama, kuidas õppimise tulemust praktikas kasutada. Viiendaks on õpimotivaatorid: eneseaustuse suurenemine, enesekindluse tõus, eneserealiseerimise võimalus, kõrgem kvaliteet, kuid õpimotivatsiooni võivad mõjutada ka teatud välised faktorid (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 28-31).

Õppimine on meetodiline (tuleneb sõnast meetod) tegevus, mis on lähenemis-, tegutsemis-, või uurimisviis ning mis on korrastatud, otstarbekohane ja kindlale kavale tuginev. Meetod on sihikindlalt teostatav uurimis- ja töötamisviis, mis on otstarbekohane ja kavakindel toimimisviis eesmärgi saavutamiseks (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 166).

Mida rohkem õnnestub õppejõul õpilast õppeprotsessi kaasata, seda paremini õppija omandab õpitava (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 175-176).

Õppeprotsessil peaks olema loominguline iseloom, mitmesuguste probleemsituatsioonide loomine ja nende lahendamine. See toob kaasa õppurite kaasatöötamise. Õppimine tuleks seostada praktikaga, et teooria ja praktika vahel tekkiks seos (Kõverjalg, A. 1996: 66).

Suurbritannia andragoog Alan Rogers toob välja seosed õppija aktiivse ja õpitava omandamise tulemuslikkuse vahel (vt joonis 1).

2 – õppeprotsessi tulemuslikkus madal; 6 – kõrge tulemuslikkusega õppeprotsess

Joonis 1. Õppemeetodite ja õppimise tulemuslikkuse vaheline seos
(allikas: Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 175-176)

Õppemeetodid on seega eesmärgi saavutamiseks, mille valivad õpetajad. Samuti tuleb kaaluda hoolikalt, millist meetodit kasutatakse ja arvestama peaks selliste teguritega nagu õppe eesmärk, õppijate tase, õppevahendid, ruumid, kus õppimine toimub ja õpetaja enda oskused, et teadmisi edasi anda. Õppemeetodite valikul peaks arvestama järgmiseid põhimõtteid:

- õppurite motiveerimine, nendes huvi tekitamine ning selle säilitamine.
- individuaalsete erinevuste arvestamine.
- õppemeetodite järjestamine ja struktureerimine - tuleb järjestada kindla põhimõtte järgi, tehes seda lihtsamast keerukamale teemale minnes.

- sidestatus – rakendatud meetodite kogum moodustaks omavahel seotud loogilise terviku.
- tagasiside - õppemeetoditele peaks järgnema analüüs.
- aktiveerimine – õppija aktiivne osalemine, kaasamõtlemine, küsimine ja vastuste otsimine (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 174-175).

Üheks Lindemani teooria alustalaks oli iseärasus, et kuna täiskasvanu õpiorientatsioon on elukeskne, siis seetõttu on üheks sobivaks meetodiks õpetamisel elust võetud situatsioonide kasutamine. Samuti on täiskasvanutel vajadus enesejuhtimiseks ja selleks oleks vaja kasutada õppimisel küsimuste-vastuste meetodil (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 21).

Teooria ja praktika paremaks seostamiseks on võimalik kasutada näitlikustamise õppeprintsipi, mis tähendab näidete varal õppimist. Inimene võtab õpetavat vastu silmade, kõrvade ja kompimiselusundite abil, mis hõlbustab mõistmist (Kureniit, A 1986: 89).

Arutelu meetod annab õppijaile esinemis- ja põhjendamiskogemusi, mis aitab koguda fakte, õpetab probleemide lahendamisi, arvestama mitmesuguste teguritega ja aitab langetada põhjendatud otsuseid (Suurkivi, Marvet 2000: 162).

Parimaks õppimise viisiks peetakse ka läbikirjutamise viisi, sest see sunnib õppijat materjali läbi töötama ning kirjutades jääb õppijale ka paremini meelde (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003: 67).

Selleks, et alustada täiskasvanute koolitamisega, tuleks mõelda, keda õpetatakse ja milleks, mis on õpetamise eesmärk, nii teoreetilistel kui ka praktilistel teemadel. Tähtis on teada, milliseid meetodeid kasutada, et õpetamine annaks maksimaalseid tulemusi. Täiskasvanud õppijatega peaks meeles pidama, et nad on väljakujunenud isiksused. Kuna täiskasvanud inimene suhtub õppimisse teisiti kui laps, siis õppeprotsessi kavandamisel ja juhendamisel tuleks seda arvestada ning on vaja teada, milles seisnevad erinevused. Parimateks õppemeetoditeks peetakse arutelusid, materjali läbikirjutamise viise, näitlikustatud loenguid, elust võetud situatsioonide kasutamisi ning teooria ja praktika seostamine.

2. UURING ÜHTSE KOOLITUSKAVA VAJADUSEST NING OLEMASOLEVATE KOOLITUSKAVADE ANALÜÜS

Aastal 2006 moodustati Eestis neli regionaalset päästkeskust ning maakondlikud päästeteenistused ühendati. Sellest tulenevalt on töötajate seas toimunud struktuuriüksuse vahetamine või on töölt lahutatud erinevatel põhjustel. See omakorda jättis täitmist vajavad ametikohad täitmata. Et võtta tuleohutusbüroosse tööle eriteadmisteta inimest, on vaja teda koolitada. Praegusel hetkel aga kehtib ühtne koolituskava, mille järgi ei koolitata, sest muutunud on valdkonda reguleeriv õigusruum ning muutunud on ka inspektori töökohustused. Enne tööle asumist peab inimene saama koolituse antud valdkonnas ning uurimuse eesmärk on teada saada, kuidas on töötajaid koolitatud pärast 2006. aastal toimunud muudatusi ja kas vajatakse ühtset koolituskava. Et välja töötada tänapäeva nõuetele vastavat koolituskava, on vaja teada, millised valdkonnad vajavad rohkem väljaõppeaega ja milliste meetoditega on efektiivsem koolitada.

Uurimisülesanneteks olid:

- teada saada, kas läbinud koolitused/koolid aitasid iseseisvalt tööle asumisel tööülesandeid täita;
- teada saada, kas ja millest jäi puudu väljaõppe käigus selleks, et iseseisvalt asuda tööle tuleohutusjärelvalve inspektori ametikohal;
- teada saada erinevate tööks vajalike praktiliste koolituste efektiivsusest tööeesmärkide täitmisel;
- teada saada, mida eelistatakse koolituse ajal, kas üksiõppimist või juhendajaga.

Uurimuses ühtse õppekava vajalikkusest püstitati järgmised küsimused:

- teada saada erinevate tööks vajalike valdkondade koolituste efektiivsust tööeesmärkide täitmiseks;
- teada saada erinevate tööks vajalike praktiliste koolituste efektiivsusest tööeesmärkide täitmiseks;
- teada saada, mida eelistatakse koolituse ajal, kas üksi õppimist või juhendajaga.

Uuringu ettevalmistamine ja teostamine koosnes järgmistest etappidest:

- ankeet- ja intervjuuküsimustiku koostamine
- uuringu küsimustiku kooskõlastamine Ida-Eesti Päästkeskuse järelevalveteenistuse juhiga ja juhendaja Marko Rüüga (Rüü);
- küsitluste jagamine;
- intervjuu tegemine;
- vastuste analüüsimine;
- tulemuste väljatoomine;
- järelduste tegemine.

Ankeetküsitlus „Vajadus tööle asumisel ühtsest koolituskavast“ teostati 21. märtsist kuni 30. märtsini 2011. aastal nelja päästkeskuse tuleohutusbüroo töötajate seas.

Teiseks uurimismeetodiks kasutas autor intervjuud nelja päästkeskuse tuleohutusbüroo juhatajaga, mis teostati 30. märtsist kuni 05.aprillini 2011. aastal.

Uurimuse teostamiseks püstitas autor järgmised eesmärgid:

- uurida alates 2006. aastast tööle asunud ametnike koolitamisel kasutatud koolitusmeetodeid ja võimalike koolituskavade olemasolu;
- selgitada välja vajadus ühtse koolituskava järele;
- selgitada välja põhjuseid, miks on vaja koolitada ühtse koolituskava järgi;

- teada saada küsitlusele vastanute hinnangud vajalikule haridustasemele vaneminspektori ametikohal;
- selgitada välja pääste baaskursuse läbimise vajadus.

2.1. Küsitlus tuleohutusbüroo ametnike seas ja tulemused

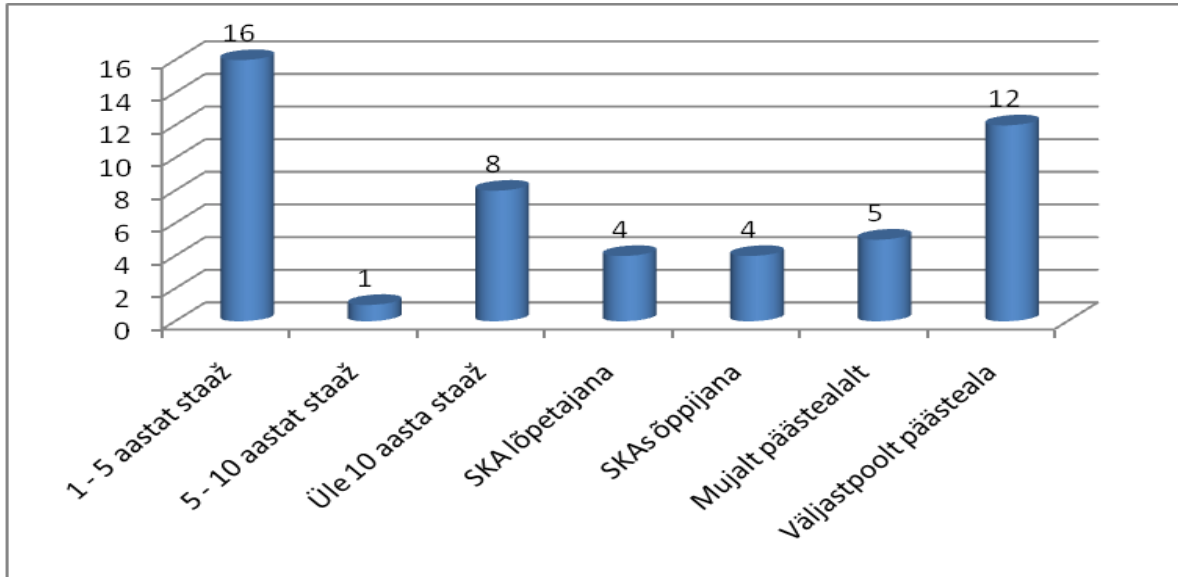
Andmekogumismeetodina kasutas autor ankeetküsitlust kvantitatiivse uurismeetodina. Andmeid koguti võrguküsitluse vormina (Hirsjärvi jt 2005: 183). Küsimused on koostatud avatud, valikvastuste ja skaalal põhineval küsimustüübi variandina (Hirsjärvi jt 2005: 185-187). Esimesed kolm osa on avatud ja valikvariandina ning valikvariandina järgnevad kaks osa. Kokku on küsimusi 27, mis jaotati viide ossa. Igas alapeatükis tuuakse välja tulemused, mida analüüsitakse ja tehakse järeldused. Kõikide vastuste tulemused on pandud tabelisse, mis on toodud välja lisan (vt lisa 6) ning töös kasutatakse graafilisi jooniseid. Uurimustöö raames saadeti nelja päästkeskuse tuleohutusbüroo kõikidele vanem- ja juhtivinspektoritele küsitluslehed. Kokku saadeti e-kirjaga välja 51 (100%) ankeeti, millest täidetuna tagastati 25 (49%). Autori hinnangul on vastanute hulk piisav, sest 24% (12) vastanutest olid need töötajad, kes on asunud tööle väljastpoolt päästeala.

Enne küsitluse algust oli eesmärk teada saada küsitletute haridustase, ehk milline haridus oli neil sellel hetkel, kui nad asusid tööle tuleohutusbüroosse kas juhtiv- või vaneminspektori ametikohale. Tulemused on toodud tabeli kujul (vt tabel 1), mis asub lisan (vt lisa 6) ja joonis 2 on koostatud uurimustulemustest.

Teisena oli eesmärk teada saada, kas inimene on tulnud juhtiv- või vaneminspektori ametikohale päästeala valdkonnast või väljastpoolt päästeala. Antud valimist selgus, et vastanutest (25 on 100%) on tööle asunud SKA lõpetajana 16% (4), SKAs õppijana 16% (4), mujalt päästealalt 20% (5) ja väljastpoolt päästeala 48% (12), (vt joonis 2).

Kolmandaks oli eesmärk teada saada töötajate tööstaaž, et analüüsida, kui palju inimesi on asunud tööle viimase viia aasta jooksul ehk siis sellest ajast, kui 2006. aastal toimus

ühinemine. Küsitlusest selgus, et viie aasta jooksul (25 on 100%) on tööle asunud 64% (16) vastanutest, 5-10 aastat on töötanud 4% (1) ja üle 10 aasta on töötanud 32% (8) vastanutest.

Joonis 2. Tööstaaž tuleohutusbüroos ja inspektori ametikohale tööle asumised

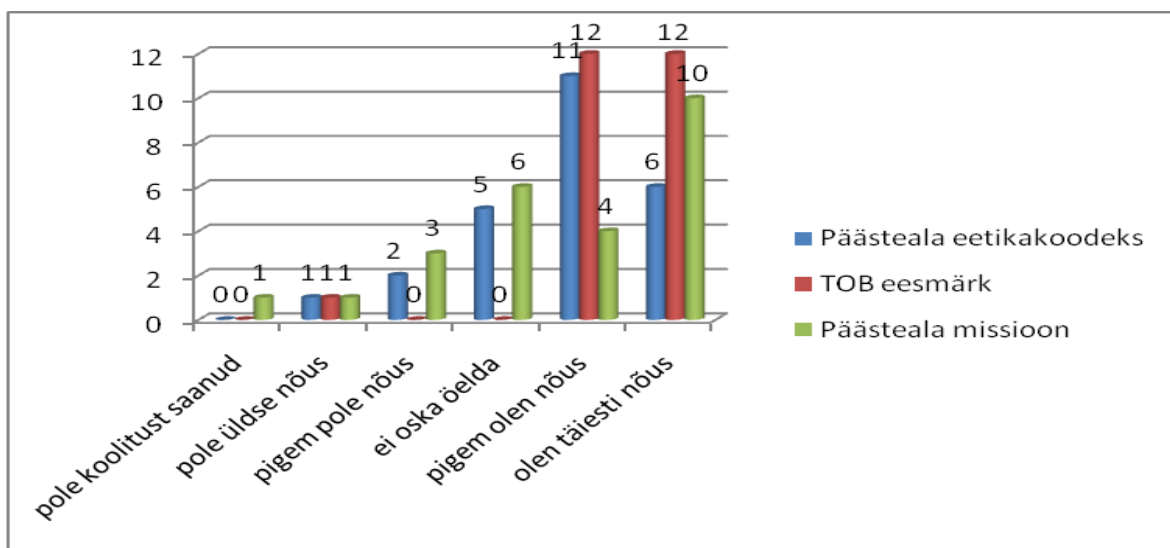
Neljandaks oli eesmärk teada saada, kui paljud vastanutest on läbinud hetkel kehtiva koolituskava kas 288tunnise, 100tunnise või ei ole läbinud ühtset üle-Eestilist koolitust. Küsitlusest selgus, et vastanutest (25 on 100%) on 100 tunnise õppekava läbinud 24% (6), 288 tunnise 8% (2) ja ühtset üle Eestilist koolitust ei ole läbinud 68% (17) vastanutest (vt tabel 1, lisa 6).

2.1.1. Tööle asumisel selgitati päästeala organisatsiooni missiooni, tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärki ja eetikakoodeksit

Uuringu esimese osa eesmärk oli teada saada, kas inimestele tööle asumisel selgitati päästeala organisatsiooni missiooni, tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärki ja eetikakoodeksit. Autori arvates on oluline, et tööle asumisel selgitataks eelpool nimetatud valdkondi ning tulemused peaksid näitama, kas seda on piisavalt tehtud või tuleks neile tööle asumisele eelneva väljaõppe ajal rohkem tähelepanu pöörata

Koostatud oli küsimustik avatud vastuse variandina ning skaalas nullist viieni. Avatud vastusele paluti vastata kirjalikult abimaterjale kasutamata. Skaala: 0 – pole antud valdkonnas koolitust saanud; 1 – pole üldse nõus; 2 – pigem ei ole nõus; 3 - ei oska öelda; 4 – olen pigem nõus; 5 - olen täiesti nõus.

Küsitlusest selgus, et avatud vastuse variandis ilma abimaterjale kasutamata vastasid kõikidele küsimustele 18 küsitletutest, neli vastanuist vastasid osaliselt ja kolm vastanuist jätsid vastamata. Vastused organisatsiooni missiooni, tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärgi ja eetikakoodeksi selgitamine tööle asumisel on välja toodud tabelis (vt tabel 2), mis on lisatud lissasse (vt lisa 6) ja joonis 3 tugineb uurimustulemustele.

Joonis 3. Tööle asudes selgitati päästeala missiooni, tuleohutusbüroo eesmärki ja päästeteenistuja eetikakoodeksit

Eetikakoodeksi, päästeala missiooni ja tuleohutusbüroo eesmärki peaks autori arvates teadma, sest igapäevatöös peaksime lähtuma päästeala missioonist (turvalise elukeskkonna loomisest) ning eetikakoodeksist (ausus, avatus, abivalmidus ja julgus, lojaalsus ja missioonitundlikkus, korrektne ja usaldusväärne, eeskujuks, õiglane ja erapooletu).

Samuti peab teadma tuleohutusbüroo eesmärki ning sellest lähtuma oma töös. Esitatud küsimustest „tean päästeala missiooni, eetikakoodeksi ja tuleohutusbüroo eesmärki“ selgub, et enamusele on piisavalt selgitatud tööle asudes antud valdkondi.

Tähelepanu peaks pöörama päästeala missioonile, sest uuringust selgus, et 4% (1) vastanutest pole antud valdkonnas koolitust saanud. Autori arvates missiooni teadmine on väga tähtis tegur ning seda peaksid eranditult kõik tööle asunud teadma, kuna see on kogu päästeala alus.

2.1.2. Erinevate valdkondade koolituste piisavus tööülesannete täitmiseks

Teises osas uuritakse töötajatele erinevate valdkondade koolituste piisavust tööülesannete täitmiseks. Oluline oli teada saada, millistes valdkondades saadi piisavalt koolitusi või ei saadud ning kui selgub, et on valdkondi, mida väljaõppe ajal pole käsitletud, siis saab seda arvesse võtta koolituskava koostamisel. Küsimusi selles osas oli üheksa.

Küsimustik oli koostatud skaalas nullist-viieni. Koostamistel arvestati, et enne haldusmenetluse seaduse, karistusseadustiku, väärtemenetluse seadustiku jne jõustumist kehtis haldusõiguse rikkumiste seadustik. Selles käsitleti kolme valdkonda ning kuna küsitlus viidi läbi kõikide juhtiv- ja vaneminspektorite seas, siis pidid küsimused kajastama ka eelnevalt kehtinud õigusakte. Teisest kuni üheksanda küsimuseni oli palutud avatud variandina põhjendada, mis antud valdkonnas puudulikuks jäi. Küsitluse avatud variandis vastanust (25) jättis vastamata 5 inimest. Õigusaktide koolituste piisavus tööülesannete täitmiseks on toodud tabelis 3 (vt lisa 6).

Tulemustest selgus, et päästeala õigusaktide tutvustusest on saanud piisavalt koolitust 60% töötajatest ja 16% pole piisavalt saanud ning 24% inimest pole kindlad valimi piisavuses (vt tabel 4).

Tabel 4. Päästealane õigusaktide koolituste piisavusest tööülesannete täitmiseks

(allikas: Ankeetküsitluse tulemuse alusel, 2011. K.Eiser)

	0	1	2	3	4	5
Päästeala õigusaktide tutvustus oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks			4	6	12	3

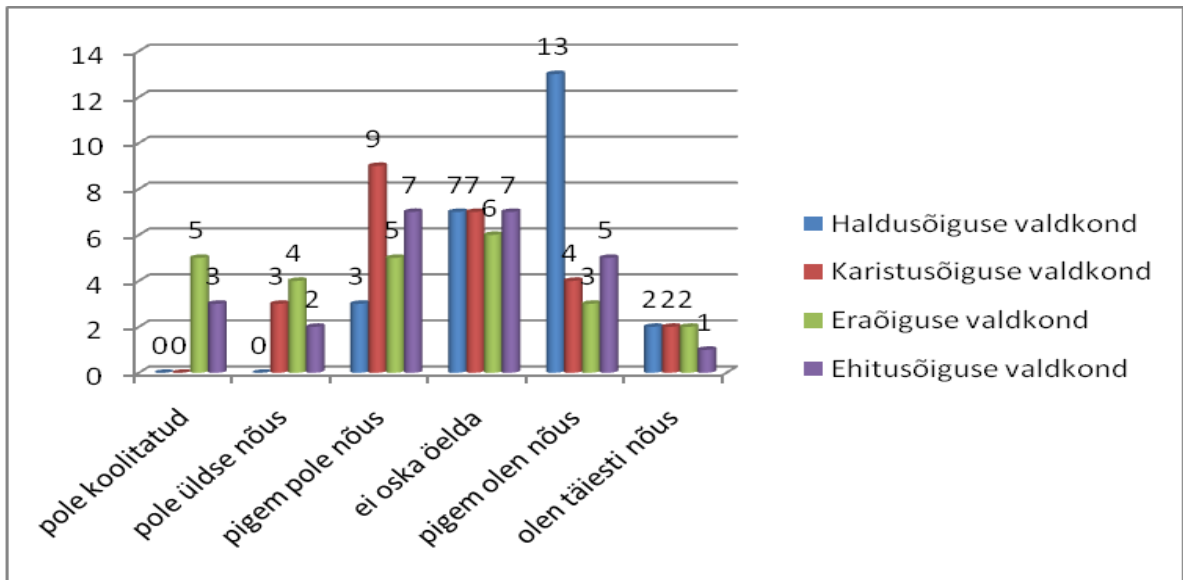
Järgnevalt uuritakse tuleohutusbüroo inspektoritele vajalikke õigusvaldkondade reguleerivate õigusaktide koolituste piisavusest. Joonis 4 on koostatud ankeetküsitluse tulemuste alusel. Väitest, „Läbiviidud koolitus haldusõiguses oli piisav iseseisvaks tööülesannete täitmiseks“ selgus, et piisavalt on koolitust saanud 60% (15 inimest) ja 15% (3) pole piisavalt saanud ning 28% (7 inimest) pole kindlad koolituse piisavuses (vt joonis 4).

„Läbiviidud koolitus karistusõiguses oli piisav iseseisvaks tööülesannete täitmiseks“ väite tulemustest võib järeldada, et antud väitest on 24% (6) saanud piisavalt koolitust ja 48% (12) pole piisavalt saanud ning 28% (7) ei oska öelda väite koolituse piisavuse kohta (vt joonis 4).

Väitest „Läbiviidud koolitus eraõiguse valdkonnas oli piisav iseseisvaks tööülesannete täitmiseks“ on 20% (5) vastanutest saanud piisavalt koolitust, piisavalt pole saanud 36% (9), 24% (6) inimest pole kindlad koolituse piisavuses ning 20% (5) pole antud väite kohta koolitust saanud (vt joonis 4).

Neljanda väite „Läbiviidud koolitus ehitusõiguse valdkonnas oli piisav iseseisvaks tööülesannete täitmiseks“ vastustest selgus, et piisavalt sai koolitust 24 % (6 inimest), koolituse piisavusest ei oska öelda 28 % (7), koolitust on mitte piisavalt saanud 36% (9) ja pole antud valdkonnas üldse koolitust saanud 12 % (3 inimest) (vt joonis 4).

Karistusõiguse valdkonnas ei olnud piisavaks väärteomenetluse koolitus, seal hulgas kohaldamine juriidilise isiku suhtes. Puudulikuks peeti ka väärteomenetluses praktiliste ülesannete täitmist ning dokumentide vormistamist. Väärteomenetluse koolitustel oleks soovitud rohkem tuleohutusvaldkonnateemalisi näiteid. Eraõiguse valdkonnas vastas enamuse, et loenguid oli liiga vähe, oleks soovitud tsiviilseadustikust rohkem teada.

Joonis 4. Haldusõiguse, karistusõiguse, eraõiguse ja ehitusõiguse valdkonna koolituse piisavus

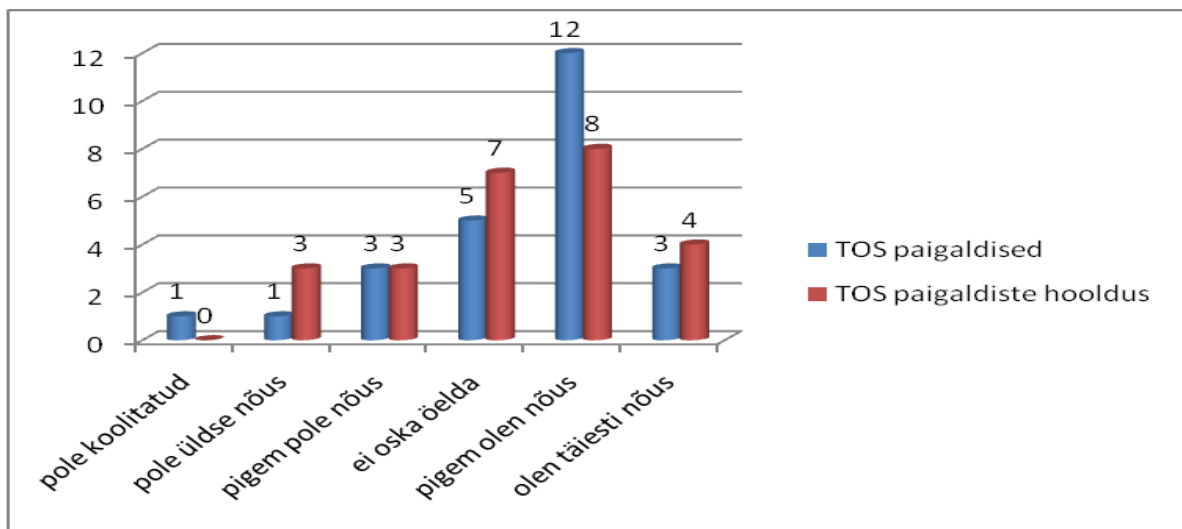
Avatud vastusevariandist selgus, et koolitusel haldusõiguse valdkonnas oleks soovitud saada pikemat koolitusaega, sest siiani saadud koolitusaeg ei olnud piisav tööülesannete täitmiseks ning sooviti rohkem kaasuste lahendamisi tuleohutusvaldkonnast. Samuti ei piisanud asendustäitmise ja sunniraha seaduse rakendamise koolitusest. Sellel teemal oleks soovitud saada rohkem erinevate kaasuste lahendamised ja näiteid selle rakendamisest. Sooviti rohkem praktilisi näiteid ja praktikat selles valdkonnas.

Ehitusõiguse valdkonnast arvati, et teema käsitlemine jäi puudulikuks. Paljud ei ole selles valdkonnas koolitusi saanud ning puudulikuks jäi projektide lugemine ja vaatamine, kuidas hinnata objektil seadme vastavust projektile. Samuti arvati, et siseministri määrust 315 „Ehitisele ja selle osale esitatavad nõuded“ (edaspidi määrus 315), oleks pidanud rohkem ja pikemalt käsitlema.

Järgnevas kahes küsimuses käsitletakse tuleohutuspaigaldiste ja nende hoolduste koolitusi, et teada saada, kas väljaõppe ajal on piisavalt koolitatud või mitte. Oluline on see autori

arvates sellepärast, et tuleohutusbüroo üks tööülesanne on seadmete tuleohutusnõuete vastavuse kontrollimine.

Väitest „Läbiviidud koolitus olemasolevatest tuleohutuspaigaldistest oli piisav iseseisvaks tööülesannete täitmiseks“ on piisavalt saanud koolitust 60% (15) koolitatutest, pole piisavalt saanud 16% (4), koolituse piisavust ei oska öelda 20% (5) vastanutest ja antud valdkonnas pole koolitust saanud 4% (1) (vt joonis 5). Joonis 5 on koostatud ankeetküsitluse tulemuste alusel.

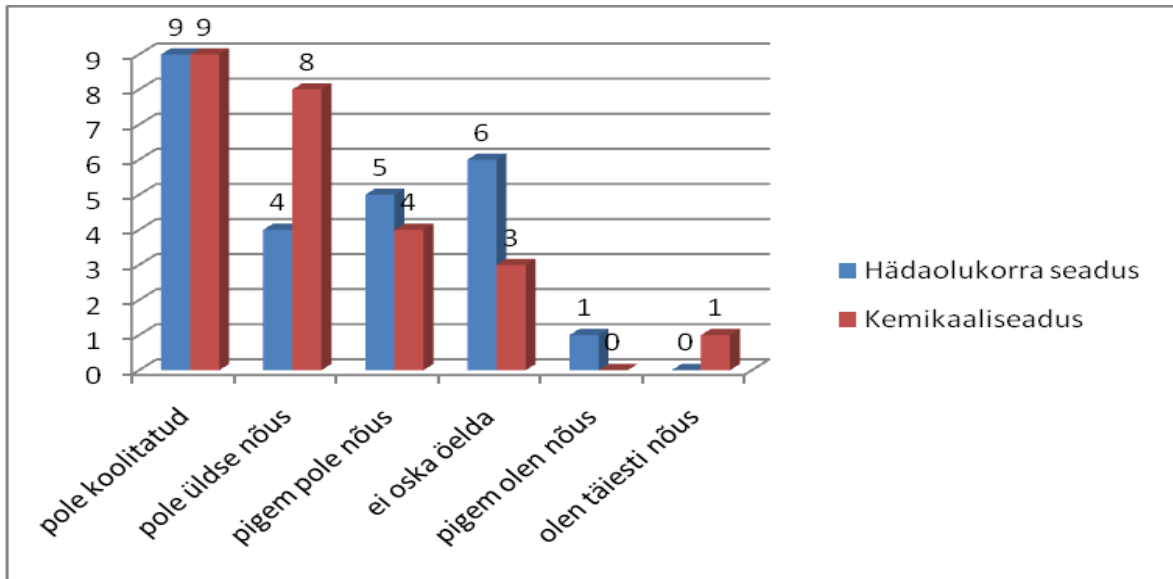

Joonis 5. Koolitus olemasolevatest tuleohutuspaigaldistest ja hooldusnõuetest

Tuleohutuspaigaldiste hooldusnõuete koolitust on piisavalt saanud 48% (12) vastanutest, mittepiisavalt 24% (6) ja ei oska öelda 28% (7) vastanutest (vt joonis 5). Avatud vastuste variandis leidis enamus, et sai piisavalt mõlema valdkonna koolitust, kuid mõni oleks soovinud rohkem teada turvavalgustusest ning praktilist koolitust tuleohutuspaigaldistele ning sooviti rohkem teada hooldusnõuetest.

Kahes viimases küsimuses esitati väitena hädaolukorra- ja kemikaali seaduse kohta, eesmärgiga teada saada, kas antud valdkondades on koolitust väljaõppe ajal tehtud. Oluline oli see autorile sellepärast, et viimase viie aasta jooksul on üheks tööülesandeks olnud

kemikaaliseaduse alusel järelevalve teostamine ning see, kuidas määratleda objekti ohtlikkust. Joonis 5 on koostatud ankeetküsitluse tulemuste alusel, mis asub lisa 6.

Joonis 6. Hädaolukorraseduse ja kemikaaliseduse koolitus

Uuringust selgus, et „Läbiviidud koolitus hädaolukorra- ja kemikaalisedusest ja sellest tulenevate alamaktidest“ on mõlemas valdkonnas piisavalt saadud koolitust peaaegu ühtemoodi (vt joonis 6). Piisavalt mõlemas valdkonnas koolitust saanud on 4 % ning antud valdkonnas pole koolitust saanud 36 % inimestest. Piisavalt pole koolitust saanud hädaolukorrasedusest 36% ja koolituse piisavusest ei oska öelda 24% inimestest. Piisavalt pole saanud koolitust kemikaalisedusest 48% ja koolituse piisavusest ei oska öelda 12% inimestest.

2.1.3. Töök vajalike programmide kasutamise koolituse piisavus tööülesannete täitmiseks

Kolmandas osas uurib autor viimase kaheksa aasta jooksul tööle asunud ametnikelt eesmärgiga teada saada, kas tööle asumisel töök vajalike programmide kasutamise koolitus tööülesannete täitmiseks oli piisav. Autor esitas selle küsimuse kaheksa aasta

jooksul tööle asunud ametnikele sellepärast, et enne seda aega ei olnud paljusid programme ja inspektorid ise ei registreerinud ettekirjutusi ning ei töötanud pidevalt ka teiste olemasolevate programmidega.

Samuti oli jäetud avatud vastuse variant, kuhu paluti põhjendada, millest jäi puudu.

Väitele „Sain piisavalt harjutada ametikoha eesmärkide täitmiseks vajalikke programmide kasutamist“ valikvastustest selgus, et piisavalt sai koolitust 10, mittepiisavalt 5, ei oska öelda koolituse piisavust 2 ja pole koolitust saanud 2 inimest. Tulemused on toodud tabelis 5, mis asub lisa 6).

Avatud vastuse variandist selgus, et väheseks jäi koolitusest dokumendihalduse programmist „Postipoiss“. Oleks soovitud teada rohkem selle programmi erinevatest võimalustest. Samuti oleks soovitud rohkem koolitust saada programmide Microsoft Excel ja Powerpoint kasutusvõimalustest.

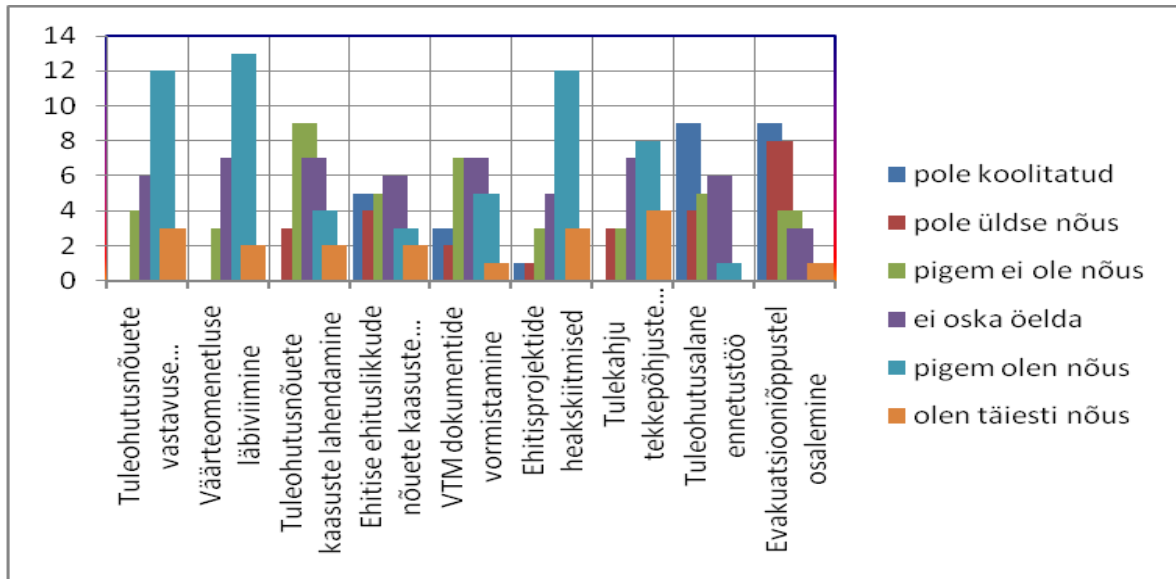
2.1.4. Erinevate valdkondade praktiliste koolituste piisavus tööülesannete täitmiseks

Neljandas osas uuritakse praktiliste tööülesannete koolituse piisavusest ja vajadusest praktiliste koolituste järele. Eesmärgiks oli teada saada, kas uued töötajad enne iseseisvalt tööle asumist said koos juhendajaga piisavalt harjutada erinevate menetluste läbiviimist ja teisi tööiseloomust tulenevaid ülesandeid. Oluline on seda teada saada sellepärast, et välja pakutava koolituskava ülesehituses on ette nähtud praktiliste tundide osa ning vastustest tulenevalt arvestatakse praktiliste tundide ajaga.

Küsitluse neljandale osale vastasid 22 inimest ehk siis 100%st 88%, millest on tehtud alljärgnev kokkuvõte. Kokkuvõte tabelina praktiliste tööülesannete koolituse piisavusest on toodud tabelis 6, mis asub lisa 6) ja joonis 7 tugineb ankeetküsitluse tulemustest.

Antud väitest selgus, et koos juhendajaga erinevate objektide tuleohutusnõuetele vastavuse kontrollimist harjutada on piisavalt saanud 36,4 % (8) vastanutest, mitte piisavalt 31,8 % (7), pole üldse saanud 13,6 % (3) ja ei oska öelda 18,2 % (4) vastanutest. Väitest „Sain harjutada koos juhendajaga vääртеomenetluse läbiviimist“ selgus, et piisavalt on harjutada

saanud 22,7 % (5) vastanutest, mitte piisavalt 50 % (11), pole üldse saanud 13,6 % (3) ja ei oska öelda 13,7 % (3) vastanutest (vt joonis 7).

Joonis 7. Erinevate valdkondade praktilised harjutused koos juhendajaga

Järgnevast väitest selgus, et piisavalt on saanud lahendada kaasuseid tuleohutusnõuete vastavuste kohta 36,4 % vastanutest, mittepiisavalt 40,9 %, pole üldse saanud 9,1 % ja ei oska öelda 13,6 % vastanutest. Väitest selgus, et piisavalt on saanud lahendada kaasuseid ehitise ehituslike tuleohutusnõuete vastavuste kohta 27,3 % vastanutest, mitte piisavalt 40,9 %, pole üldse saanud 9,1 % ja ei oska öelda 22,7 % vastanutest (vt joonis 7).

Väitest selgus, et piisavalt on saanud harjutada värteomenetluse dokumentide vormistamistel ja läbiviimistel 36,4 % vastanutest, mittepiisavalt 40,9 %, pole üldse saanud 9,1 % ja ei oska öelda 13,6 % vastanutest (vt joonis 7).

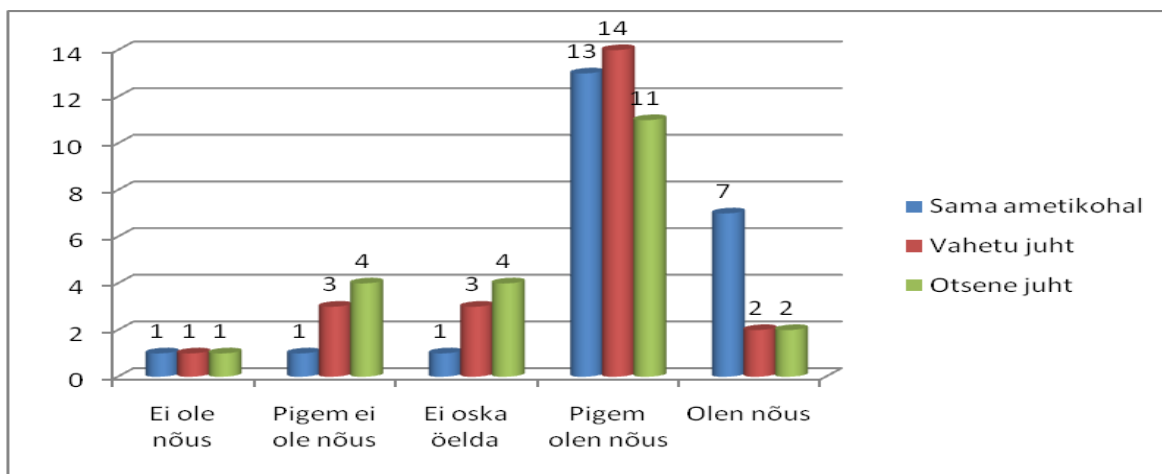
Piisavalt on saanud osaleda ehitisprojektide ja tuleohutuspaigaldiste heaks kiitmistel 22,7 % vastanutest, mitte piisavalt 31,8 %, pole üldse saanud 18,2 % ja ei oska öelda 27,3 % vastanutest (vt joonis 7). Tulekahjude tekkepõhjuste välja selgitamisel on piisavalt saanud osaleda 22,7 % vastanutest, mittepiisavalt 22,7 %, pole üldse saanud 36,4 % ja ei oska

öelda 18,2 % vastanutest (vt joonis 7). Piisavalt on saanud osaleda tuleohutusalasest ennetustöös 40,9 % vastanutest, mittepiisavalt 31,8 %, pole üldse saanud 18,2 % ja ei oska öelda 9,1 % vastanutest (vt joonis 7).

Evakuatsiooniõppuste korraldamisel on saanud piisavalt osaleda 36,3 % vastanutest, mittepiisavalt 27,3 %, pole üldse saanud 18,2 % ja ei oska öelda 18,2 % vastanutest (vt joonis 7).

2.1.5. Väljaõppe ajal abi saamiseks pöördumiste uuring ja kelle eestvedamisel sooviti õppida

Viienda osa eesmärk oli teada saada, kelle poole pöörduakse väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral ja kas soovitakse iseseisvalt või juhendaja eestvedamisel õppida. Kelle eestvedamisel sooviti õppida ja väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral pöördumine on toodud kokkuvõtvalt tabelis 7 (vt lisa 6). Joonis 8 on koostatud ankeetküsitluse tulemuste alusel.

Joonis 8. Väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral pöörduiti (vahetu juhi, otsese juhi või samal ametikohal töötava ametniku poole)

Väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral pöörduetakse pigem samal ametikohal oleva kolleegi poole 87 % (20), ei oska öelda 4,3 % (1) ja pigem ei pöördu 8,7 % (2) inimestest

(vt joonis 8). Väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral vahetu juhi poole pöördub pigem 69,6 % (16), ei oska öelda 13 % (3) ja pigem ei pöördu 17,4 % (4) vastanutest (vt joonis 9). Väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral otsese juhi poole pöördub pigem 56,5 % (13), ei oska öelda 17,5 % (4) ja pigem ei pöördu 26 % 6 vastanutest (vt joonis 8).

Väitena „Oleksin soovinud ise õppida või juhendaja eestvedamisel „ vastustest selgus, et ise õppida oleks pigem soovinud 4, ei oska öelda 8 ja pole nõus 11 inimest. Juhendaja eestvedamisel oleks pigem soovinud õppida 17, ei oska öelda 4 ja pigem mitte 2 inimest.

2.2. Intervjuu tuleohutusbüroo juhatajate seas ja tulemus

Selles osas kasutas autor kvantitatiivset uurimismeetodit. Andmekogumise meetodiks oli intervjuu, mille teostamiseks kasutati abivahendina ankeeti (Hirsjärvi jt 2005: 194-195).

Aastast 2006, kui moodustati neli päästekeskust ja võeti tuleohutusbüroo vanem- ja juhtivinspektori ametikohale inimesi tööle, ei ole olnud nende inimeste õpetamisel toimivat üle Eestilist ühtset süsteemi. Selleks, et teada saada 2006. aastast tööle asunud ametnike koolitusviisidest, on autor teinud uurimuse tuleohutusbüroo juhatajatega intervjuu vormis, mis viidi läbi telefoni teel ning kõne salvestati asjaosaliste loal. Intervjuu lihtsamaks läbiviimiseks tegi autor küsimustikud, mille saatis eelnevalt tutvumiseks intervjuueeritavatele. Vestlusi analüüsitakse püstitatud küsimuste järgi ning tuakse välja tulemus kokkuvõtvalt kõikide nelja päästekeskuse näol.

Esimese küsimuse eesmärgiks oli teada saada, kuidas on alates 2006 tööle asunud ametnikke koolitatud, millised on olnud koolitusmeetodid, kas on olnud juhendajad ja mille järgi on koolitatud.

- 1) Kuidas on alates 2006 tööle asunud ametnikke koolitatud ehk milliste meetoditega on inimesi koolitatud?

Vestlusest selgus, et põhiliselt on seda tehtud loengute teel (õigusaktide näol) ning seejärel on toimunud praktiline õpe. Ühes keskses on lisaks lahendatud kaasuseid, teises aga on

toimunud näitlikustatud loeng, mille järel on toimunud teadmiste kontroll. Samuti on olnud iseseisev õpe, kus tutvutakse õigusaktidega (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

2) Milline neist meetodeist on teie arvates tõhusaim ja kes on koolitanud?

Tõhusamaks peetakse näitlikustatud loengut, millele järgneb teadmiste kontroll ning praktilisi koolitusi. Koolitatud on erinevalt, mõnes keskuses on selleks juhtivinspektor, kes koolitab enamus teemadel ja vajadusel pöördub juhataja poole, kes omakorda edasi koolitab või nõustab juhtivinspektorit. Teiseks on koolitatud vastavalt teemadele (vastav büroo teeb koolituse). Näiteks tuleohutuspaigaldistele on koolituse teinud inseneritehniline büroo. Samuti on saadetud uusi töötajaid koolitustele väljapoole keskust, olenevalt sellest, kus mingi koolitus on toimunud (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

3) Kas on olnud mingi õppekava: ajakava ja teemadekava?

Intervjuudest selgus, et osades keskustes on olemas ajakava, osades mitte ning koolitamise aeg on erinev. On olemas 1,5 kuud – 2,5 kuud kestev ajakava kindlate teemadega, 1 kuu – 2 kuud kestev ilma ajakavata ning kindel ajakava teemakavadega 3 kuu pikkune (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

4) Kas uuele inimesele on määratud juhendaja?

Kindlat juhendajat üldiselt ei ole. Mõnes keskuses on juhendajateks välja kujunenud juhtivinspektorid. Teises jällegi koolitab näiteks inseneritehnilise büroo ametnik nende valdkonna teemadel, menetlusbüroo valdkonda menetlusbüroo ametnik. Kõikides keskustes on välja kujunenud üldised juhendajad, kuid käskkirjaga määratud neid ei ole (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

5) Kas Teie arvates said inimesed praktilisi ülesandeid piisavalt harjutada ja kas senine koolitus on olnud eesmärgipärane?

Kõikides keskustes arvati ühtemoodi, et uued töötajad said piisavalt praktilisi ülesandeid harjutada ning senine koolitus on olnud eesmärgipärane ja seda sellepärast, et kõik on läbinud atesteerimise (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

Teise küsimuse eesmärgiks oli teada saada, kas vajatakse ühtset üle Eestilist koolituskava ning kas oleks tõhusam koolitada ühtse koolituskava järgi.

- 6) Kas Teie arvates on tõhusam koolitada inimest väljatöötatud kava järgi? Kui jah, siis põhjendage. Kui ei, siis põhjendage.

Analüüsid intervjuusid selgus, et kõikides keskustes arvatakse, et tõhusam on koolitada inimesi väljatöötatud kava järgi, siis on ühtsed alused ja kõigis keskustes tehakse seda ühtmoodi (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

- 7) Kas teie arvates oleks vaja ühtset koolituskava, mida inimene läbib?

Küsimustele vastati üheselt ning kõik keskused sooviksid ühtset koolituskava.

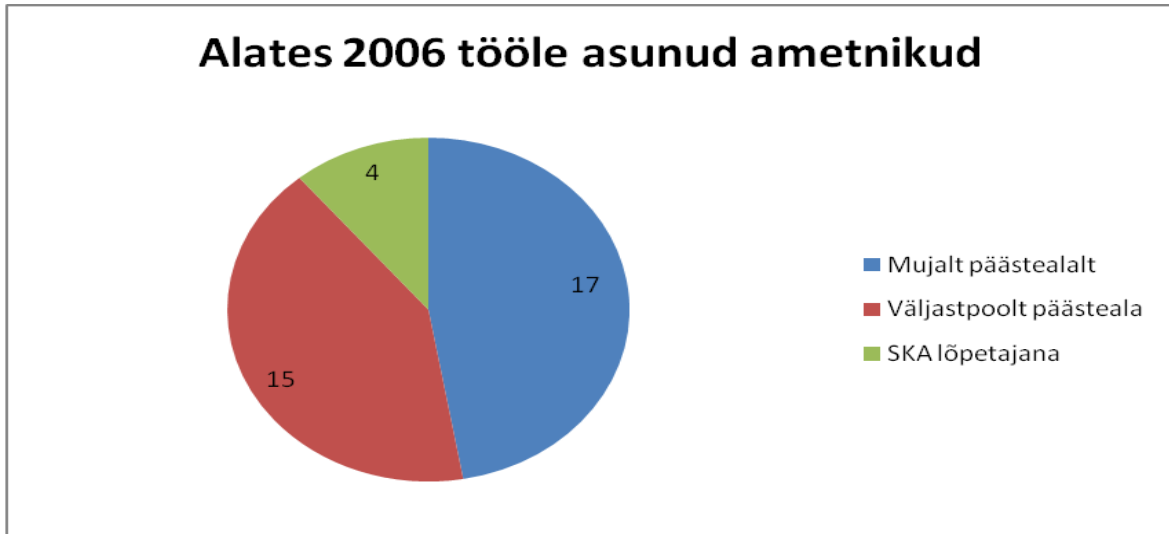
Kolmanda küsimuse eesmärgiks oli teada saada, kas vaneminspektori kohal töötav inimene peaks olema kõrgharidusega. Kahes keskuses pakuti välja, et kaaluda tuleks vaneminspektori ametikohale kõrghariduse kehtestamise nõuet. Seda sellepärast, et vastutus on sama, mis juhtivinspektori ametikohal ning vastutus ei ole väiksem kui insenertehnilise- või menetlusbüroo juhtivatel inspektoritel. Samuti arvati, et kuna inspektorite töö on läinud juriidilisemaks, siis peaks olema vaneminspektor kõrgharidusega (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

Neljanda küsimuse eesmärgiks oli teada saada, kas uus töötaja peaks läbima pääste koolituse. Arvamus oli ühtne, et peaks küll. Seda selleks, et teada tulekahju arengust, näha päästjate seisukohalt objekti ning kuidas toimuvad päästetööd (allikas: Eiser, K. 2011. Intervjuu).

2.3. Statistika viimase viie aasta jooksul tuleohutusbüroosse tööle asunud ametnikest

Vajadus statistilistele andmetele tekkis sellest, et küsitlusele mis viidi läbi nelja Päästkeskuse tuleohutusbüroo juhtiv- ja vaneminspektori ametikohal töötavate ametnike seas, vastas 54st küsitluses osalenust 25 inimest. Andmed on olulised, sest töö üheks püstitatud ülesandeks oli teada saada, kui palju on asunud viimase viie aasta jooksul tööle tuleohutusbüroosse ja millisest valdkonnast on viimase viie aasta jooksul tuleohutusbüroosse tööle asunud. Statistilised andmed on saadud Päästeameti personali ja arvestuse analüüsi büroost.

Alates aastast 2006 on nelja päästkeskuse tuleohutusbüroosse tööle asunud 36 töötajat. Nendest neli peale Sisekaitseakadeemia lõpetamist, mujalt päästealalt 17 ning süsteemiväliselt 15 inimest (vt joonis 9).

Joonis 9. Statistilised andmed alates 2006 tuleohutusbüroosse tööle asunud ametnike valdkondadest

(allikas: Päästeameti personali-ja asjaajamisbüroo, 2011)

2.4. 100tunnise koolituskava sobivuse analüüs

Järgnevas alapeatükis tuuakse välja teemad ja analüüsitakse 09. jaanuaril 1995 aastal kinnitatud „ Riigi ja kohaliku omavalitsuse tuletõrjärelevalve ametiisikute kvalifikatsioonikursuse programmi“ kursusekava, milles teoreetilist osa oli 58 tundi ja praktilist osa 42 tundi. Teemasid on kokku 25. Töös käsitleb autor teemasid ja analüüsib neid, mis autori arvates ei vasta tänapäeva vajadustele.

Üldaluse punktis 3 ja 4 on toodud välja, kus väljaõpe toimub ja kui suur peab olema grupi suurus. Esimene teema käsitleb Eesti Tuletõrje ajalugu, mille kavas on Eesti tuletõrjemuseumi külastus, tuletõrjetechnika ja tuletõrjetaktika areng, tuletõrjärelevalve korraldus Eestis enne ja pärast II maailmasõda. Teine teema on kodanikukaitsest Eesti

Vabariigis ja välismaal, milles käsitletakse tuletõrje- ja päästeseadust ning tuleohutuse tagamist koos eeskirjadega, samuti finantseerimist ja kulusid. Kolmandas teemas käsitletakse ainete ja materjalide põlemist, mis hõlmab põlemisprotsessi ja selle tingimusi, süttimist ja isesüttimist ning erinevate ainete põlemisel tekkivaid mürgiseid põlemisprodukte (Riigi ja kohaliku omavalitsuse...kvalifikatsioonikursuse programm, 09.01.1995).

Neljas teema: ohtlikud ained ja nende hoidmine, milles käsitletakse ainete omadusi ja nendest tulenevaid ohte ning veoeskirju. Viies teema räägib ehitusmaterjalide soojuslikust-füüsikalistest omadustest, sh ehitusmaterjalide süttivuse katsetamine ning liigitamine süttivuse järgi. Kaheksas teema hõlmab Soome ehitusmäärustikku kütte- ja ventilatsioonisüsteemide projekteerimisel, ehitamisel ja paigaldamisel. Teemades 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 käsitletakse teemasid, mis on vajalikud ka tänapäeval, kuid nende teemade all on toodud välja määrused ja standardid, mis tänapäeval enam ei kehti (Riigi ja kohaliku omavalitsuse...kvalifikatsioonikursuse programm, 09.01.1995).

Teemas 18 räägitakse statistiliste arvestuste korraldamisest, sh päästemeeskonna väljasõitude registreerimisest. Statistiliste andmete analüüsimine ja järelduste tegemine. Teemas 20 käsitletakse kauba ja toodangu vastavust tuleohutusnõuetele ning sertifitseerimisprotseduure. Teema 21, 22 ja 25 hõlmavad tulekustutus- ja päästetööde tehnikat, korraldamist ja juhtimist. Teema 24 keskendub plahvatusohule ja nende vältimisele ning teemas 25 räägitakse suhtlemisest massimeediaga (Riigi ja kohaliku omavalitsuse...kvalifikatsioonikursuse programm, 09.01.1995).

Üldaluste punktid 3 ja 4 ei vasta tänapäevale, sest alates 2006. aastast, kui oli vaja täita vabanenud ametikohti tuleohutusbüroos, ei tekkinud neid massiliselt. Kavas käsitletavat teemad ei ole tänapäeva nõuetele vastavad ning selles kajastuvad normid ja määrused, mis ei ole enam kehtivad. Samuti pole kavas tänapäeval kehtivate õigusaktide viiteid ning kavas käsitletakse teemasid, millega tuleohutusbüroo enam ei tegele. Kui aastal 1995 oli üks struktuuriüksus, mis tegeles nii tuleohutus-, inseneritehnilise- ja menetlusbüroo tööülesannetega, siis tänapäeval on järelevalveteenistuse all kolm bürood, kellel on omad

tööülesanded. Sellest tulenevalt ei ole tänapäeval tuleohutusbüroosse asuva ametniku koolitamiseks põhjalikku koolitust insenertehnilise büroo ja menetlusbüroo ülesannetest vaja teha. Samuti käsitletakse koolituskavas teemasid, millega tänapäeval tegeleb kriisireguleerimisbüroo ja avalike suhete büroo, seda nii teoreetilises osas kui ka praktilise osana. Demineerimisega tegeleb demineerimiskeskus, avalikkusega suhtleb avalike suhete büroo ning selleks, et tutvustada nende tööd, ei pea seda tegema nii põhjalikult. Koolituskavas puudub päästeala õigusaktide, missiooni, tuleohutusbüroo eesmärgi ja eetikakoodeksi tutvustamine.

2.5. 288tunnise koolituskava sobivuse analüüs

Selles alapeatükis toob töö autor välja teemad ja analüüsib 06. 07. 2001 aastal kinnitatud „Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnike tuletõrje- ja päästetöödealase algväljaõppe kursus“ õppekava, milles teoreetilist osa oli 234 tundi ja praktilist osa 54 tundi. Teemasid on kokku kuus.

Teema I: Tulekustutus- ja päästetööd, mille pikkuseks on teoreetilises osas 30 tundi ja praktilises osas 16 tundi ning kokku 46 tundi. Teema all käsitletakse: tulekustutus- ja päästetöid reguleerivad õigusakte, päästetöid, tulekustutustöid, tulekustutus- ja päästetööde juhtimist, häirekeskuse nõudeid, põlemiskeemiat- ja füüsikat. Samuti tuletõrjuja-päästja algõpetust, suitsusukeldumist ja esmaabi (Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnike tuletõrje- ja päästetöödealase algväljaõppe kursus, 06.07.2001). Uuringu tulemustel ja autori arvates samuti, ei ole mõistlik tulekustutus- ja päästetööde osas teha sellise mahuga väljaõpet. Piisaks paaripäevasest väljaõppest, kus inimene saab teadmised tulekahju arengust, tulekustutustöödest ja suitsusukeldumisest.

Teema II: Ehitiste tuleohutus, mille pikkus (teooria ja praktika kokku) on 72 tundi, käsitletakse teemasid: planeerimis- ja ehitusseadus, sh põhimõtted; ehitustehnika, sh ehitusmaterjalid- ja tarindid ning nende käitumine tules; ehitusmaterjalide tuleohutusnõuetele vastavuse tõendamine, sh sertifitseerimise kord ning

projekteerimisnormid (Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnike tuletõrje- ja päästetöödealase algväljaõppe kursus, 06.07.2001). Samuti on selles osas teemad, mis vastavad tänapäeva nõuetele ja kuuluvad tuleohutusbüroo tööülesannete hulka.

Teema III: Tuleohutusnõuded all käsitletakse enamust tänapäeval kasutatavaid õigusakte. Samas on teemadena välja toodud raudteetranspordi-, tsiviillennunduse-, veetranspordi-, allmaarajatiste- ja kaitsejõudude tuleohutusnõuded ning kuna riiklik tuleohutusjärelvalve ei tegele nende valdkondadega, siis autori arvates ei oleks vaja neid ka käsitleda neljatunnilises mahus.

Teema IV: Tuleohutusjärelvalve ja selle korraldamine all käsitletakse teemana haldusõigusrikkumiste seadustikku ja selle rakendamist tuleohutusjärelvalve töös, suhtlemist massimeediaga, tulekahjude kohtueelset uurimist, sh üldist õpetust kuriteost; kriminaalmenetluse üldsätteid; eeluurimist, kriminaalmenetluse alustamist ja edasilükkamatuid uurimistoiminguid, kriminaalmenetluse lõpetamist ja kriminaalasja materjalide uurimisalluvusse saatmist (Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnike tuletõrje- ja päästetöödealase algväljaõppe kursus, 06.07.2001). Autori arvates ei peaks tuleohutusbüroosse tööle asujad neid teemaid käsitlema, sest tänapäeval tegeleb nendega menetlusbüroo. Teised teemad, mis selles õppekavas on, vastavad tänapäeva nõuetele.

Teema V: käsitleb kriisireguleerimist ja sellest tulevaid alamakte, mille mahuks teoorias on 14 tundi ja praktikana 4 tundi (Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnike tuletõrje- ja päästetöödealase algväljaõppe kursus, 06.07.2001). Vaadeldes alamakte, leiab autor, et sellises mahus ei ole tänapäeval kriisireguleerimisbüroo valdkonnas vaja koolitada.

VI teemana on toodud välja suhtlemisõpe, sh enesekehtestamine, enesevalitsemine, konfliktid, nende lahendamine, kuidas öelda “ei”, suhtlemine šokiseisundis oleva inimesega ja käitumisõpetus, sh vormi kandmine, dokumentide vormistamine, ettekirjutuste tegemine, korrektne keelekasutus ja ametniku käitumiseetika (Riikliku tuleohutusjärelvalve ametnike tuletõrje- ja päästetöödealase algväljaõppe kursus, 06.07.2001). Teemas käsitletavat punkti on asjakohased ja tänapäeval vajaminevad teadmised, mille autor ka väljapakutavas koolituskavas välja pakub.

3. TULEMUSTE JÄRELDUSED, ETTEPANEKUD JA VÄLJAPAKUTAV KOOLITUSKAVA

Järgnevates peatükkides teeb autor järelused uuringu tulemustest ning teeb ettepaneku ühtse koolituskava kasutuselevõtuks ning töötab tulemustele tuginedes välja ühtse koolituskava.

3.1. Järeldused ja ettepanekud

Küsitlustulemustest järeldub, et suur osa töötajatest (12) on tööle asunud väljastpoolt päästeala ning seda viimase viie aasta jooksul. Samuti järeldab autor tulemustest, et suurem osa vastanutest (17) ei ole läbinud koolitust kindla õppekava järgi. Statistilistest andmetest tuleneb, et viie aasta jooksul on tuleohutusbüroosse tööle asunud väljastpoolt päästeala (36st 15) töötajatest.

Päästeala missiooni, tuleohutusbüroo eesmärkide ja päästeteenistuja eetikakoodeksi uurimuse tulemustest järeldab autor, et antud valdkondi on selgitatud piisavalt. Tähelepanu võiks pöörata missiooni selgitamisele, kuna uuringust selgus, et 4% (1) vastanutest pole antud valdkonnas koolitust saanud. Missiooni teadmine on väga tähtis tegur ning seda peaksid eranditult kõik tööle asunud teadma, sest see on kogu päästeala alus.

Päästeala õigusaktide selgitamistest võib järeldada, et päästeala õigusaktide koolitust on saadud piisavalt, kuid sellele peaks rohkem pöörama tähelepanu, sest 40% on suur protsent, kes pole saanud seda piisavalt. Analüüsidest vastuseid haldusõiguse-, karistusõiguse-, eraõiguse- ja ehitusõiguse valdkonnas järeldab autor, et koolitamistel oleks pidanud käsitletavatel teemadel olema rohkem tuleohutuslaseid näiteid ja praktilisi harjutusi.

Tuleohutuspaigaldiste ja nende hooldunõuete koolitustest järeldeb autor, et enamus vastanutest on saanud piisavalt koolitust. Kuna „mitte piisavalt ja ei oska öelda“ osakaal oli kokku suurem, siis koolitamise ajal peaks antud valdkondi rohkem käsitlema. Uuringu tulemustest erinevate programmide kasutamise koolitusest järeldeb autor, et antud valdkonnas saadi piisavalt koolitust.

Praktiliste koolituste valdkondadest järeldeb autor, et ebapiisavalt saadi koolitust koos juhendajaga objektide tuleohutusnõuete vastavuse kontrollimistel ja väärteomenetluse läbiviimise harjutamistel. Samuti ei piisanud kaasuste lahendamistest ehitise ehituslike tuleohutusnõuete vastavuse kohta ja tuleohutusnõuete vastavuse kohta ning osalemisi ehitusprojektide ja tuleohutuspaigaldiste heakskiitmistel. Eelpool nimetatud valdkondadele peaks tulevikus koolituskavas keskenduma põhjalikumalt. Mittepiisavalt saadi dokumentatsiooni täitmise harjutamist.

Tuleohutuslase ennetustöö, evakuatsiooniõppuste korraldamise, kemikaali- ja hädaolukorra seaduse koolituste tulemustest järeldeb autor, et nendele valdkondadele pole siiani eriti keskendutud ning need valdkonnad peaksid olema koolituskavas sees. Tulemustest, kelle poole pöörduakse küsimuste korral ja kelle eestvedamisel soovitakse õppida, järeldeb, et küsimuste korral pigem pöörduakse samal ametikohal töötava ametniku ja vahetu juhi poole ning juhendaja eestvedamisel soovitakse õppida väljaõppeajal.

Intervjuudest järeldeb autor, et viimase viie aasta jooksul on päästekeskustes koolitatud töötajaid erinevalt. Keskustel puudub kindel aja – ja teemadega õppekava ning uuele töötajale määratud juhendajaid ei ole. Sellest järeldeb, et ei saa kindel olla, et töötajad on saanud vastavalt tööeesmärkide täitmiseks õiget väljaõpet. Tulemuste põhjal võib järeldebada, et näitlikustatud loengu ja praktilise koolituse läbiviimine on tõhusaimad koolitamismeetodid ning soovitakse ühtset koolituskava, sest uusi töötajaid on tõhusam koolitada ühtse kava järgi ning see peaks olema üle-Eestiline. Tulemustest selgus, et peaks kaaluma ka vaneminspektori ametikohale kõrghariduse kehtestamise nõuet.

Analüüsid olemasolevaid ja kehtivaid koolituskavasid, teeb autor järelduse, et koolituskavad on tänapäevanõuetele mittevastavad ja neid ei saa kasutada uue ametniku koolitamisel tuleohutusbüroosse tööle asumisel. 288tunnine õppekava on küll põhjalik, kuid osad käsitletavat teemad ei ole tänapäevanõuetele vastavad ning selles käsitletakse liiga palju neid teemasid, millega tuleohutusbüroo enam ei tegele. Osad teemad tuleks asendada tänapäeval ehitise tuleohutust reguleerivatele õigusaktide ja standarditega.

Eelnevat arvesse võttes teeb autor ettepaneku Päästeametile:

- võtta kasutusele järgnevas peatükis välja töötatud tänapäevanõuetele vastava koolituskava, et töötaja, kes asub tööle väljastpoolt päästeala, saaks vastavalt vajadustele koolitatud.

3.2. Väljapakutav koolituskava

Koolituskava väljatöötamisel võetakse arvesse eelpool käsitletud ja leitud parimad täiskasvanute koolitamismeetodeid, tuleohutusbüroo vanem- ja juhtivinspektorite tööülesandeid, kutsestandardi nõudeid ning uurimustulemustest selgunud vajadusi. Koolituskava on mõeldud koolitamiseks päästkeskustepõhiselt. Iga päästkeskuse tuleohutusbüroo, saab vastavalt uue töötaja taustauuringu tulemustele ise valida, millised koolituskava moodulid on koolitamiseks vajalikud, millised mitte. Vastavalt sellele on võimalus, kas jätta midagi välja ja asendada see mõne teise mooduliga või koolitada täismahus. Koolituskava esimeses osas on välja pakutud koolituskava ülesehitus ja teises osas on õppeainete loetelu koos mahuga. Koolituse kogumaht on 491 tundi. Väljapakutud koolituskava on toodud välja lisana (vt lisa 7).

3.2.1. Koolituse eesmärk

Koolituse eesmärgiks on, et tuleohutusbüroosse asuv ametnik saaks iseseisvalt tööle asumiseks maksimaalsed teadmised ning peale koolitust edukalt sooritatud kutseeksami.

Koolituse lõpetamisel peaks ametnik teadma: päästeala ja avaliku sektori tööd reguleerivat õigusruumi, päästeala missiooni ja eetikakoodeksit, päästeskuse struktuuri ja tuleohutusbüroo tööülesandeid, järelevalvet tuleohutuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmiste ning teistes seadustes tuleohutuse tagamiseks ettenähtud nõuete täitmist. Haldusmenetlust ja haldussunni rakendamisest, väärteomenetlust – teadma nende vahet ja oskama rakendada. Oskama lugeda tuleohutuspaigaldiste projekte ning võrrelda nende vastavust kehtestatud nõuetele. Teadma ehitisele ja selle osale esitatavaid tuleohutusnõudeid ning millistel juhtudel neid rakendada. Samuti peab teadma ehitus- ja elektriohutusseadusest tulenevaid nõudeid. Oskama vajadusel tulekahjusid menetleda, teadma, kuidas teha tuleohutusosalast selgitustööd ning oskama korraldada evakuatsiooniõppuseid. Samuti peaks koolituse läbija teadma eraõiguse ning tulekustutus- ja päästetööde valdkonna põhitõdesid.

3.2.2. Koolituse lõpetamine ja väljastatav dokument

Õpe lõpeb asutusesisese pädevuseksamiga. Selle edukaks läbimiseks peab ametnik oskama rakendada eelmises peatükis nimetatud valdkondades omandatud teadmisi. Edukal läbimisel volitatakse asutuse juhi käskkirjaga ametnik riiklikku tuleohutusjärelevalvet toimetama. Samuti väljastab päästeskuse juht ametnikule väärteomenetluspädevuse tunnistuse.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks oli välja selgitada ühtse koolituskava vajadus. Vastavalt tulemustele töötada välja ühtne koolituskava inimestele, kes asuvad tuleohutusbüroosse tööle väljastpoolt päästeala ehk eriteadmisteta inimestele. Samuti leida parimad meetodid koolitamiseks, et koolitusperiood oleks võimalikult lühike, tulemus vajadustele vastav ning õpetamine süsteemne. Töö eesmärgi saavutamiseks seadis autor hüpoteesi: neljas päästkeskuse tuleohutusbüroos vajatakse ühtset koolituskava juhtiv- ja vaneminspektori ametikohale asuva inimese koolitamiseks, mis sai ka kinnitust.

Uurimustöö tulemusena selgus, et alates 2006. aastast on tuleohutusbüroosse väljastpoolt päästeala, eriteadmisi omamata, asunud tööle 36 inimesest 15 inimest. Nende koolitamiseks aga puudub üle-Eestiline ühtne koolituskava. Samuti selgus uurimustöö käigus, et seni igas keskuses erinevatel meetoditel koolitatud inimesed ei saanud piisavalt praktilisi koolitusi tööülesannete täitmiseks. Puudulikuks jäid ka koolitused haldusõiguse, karistusõiguse, eraõiguse ja ehitusõiguse valdkonnas. Oleks soovitud rohkem koos juhendajaga dokumentide vormistamiste koolitusi ning kaasuste lahendamisi teha. Seega, seni koolitatud töötajad pole väljaõppe ajal saanud maksimaalseid teadmisi tööülesannete täitmiseks. Uurimustulemustest selgus, et võiks kaaluda ka vaneminspektori ametikohale kõrghariduse kehtestamise nõuet.

Lõputööle etteantud piiridesse mahtumisega seoses, ei olnud võimalik käsitletavat teemat lõpuni uurida. Kindlasti tasub lõputööd edasi arendada teemal kõrghariduse vajalikkus tuleohutusjärelvalve vaneminspektori ametikohal. Samuti on võimalik edasi arendada käesolevas lõputöös koostatud soovituslikku koolituskava tuleohutusbüroosse tööleasujate koolitamiseks.

Et edaspidi uute töötajate tööle asumisel vältida olukorda, kus töötaja pole saanud vastavalt tööks vajalikku ja läbimõeldud koolitust, teeb autor ettepaneku Päästeametile: võtta kasutusele läbimõeldud ja tänapäeva vajadustele vastava koolituskava. Koolituskava on mõeldud ennekõike koolitamiseks päästeskusepõhiselt.

РЕЗЮМЕ

Тема данной работы: « Обучение должностных лиц по надзору за пожарной безопасностью при поступлении на работу ». Данная исследовательская работа написана на эстонском языке, а часть подведение итогов - на русском языке. Работа состоит из введения, подведения итогов, трех заголовков на 73-ом листе и семи дополнений, которые содержат девять рисунков и семь таблиц. В исследовательской работе используются два исследовательских метода и анализируются существующие учебные планы. Ключевыми словами в данной работе являются: обучение, план обучения, пожарная безопасность, взрослые и чиновник.

Целью дипломной работы является выяснение необходимости обучения. В соответствии с результатами, разработать единый план обучения для людей, которые поступают на работу в бюро пожарной безопасности, находящиеся вне системы спасательной структуры или людям не имеющих специализированных знаний. Одновременно найти лучшие методы образования, которые сократят период обучения. В первой части приводятся требования для должностных лиц, на примере рабочих заданий инспекторам Восточно-Эстонского Спасательного центра, совместно с правовыми актами и найдены лучшие методы образования для обучения взрослых.

Во второй части разъясняется необходимость общей программы обучения, так же, в каких областях за последние пять лет, поступившие на работу должностные лица не были достаточно обучены для исполнения рабочих заданий и в каких областях следует сосредоточиться на большем времени обучения.

В третьей части автор делает выводы и предложения по итогам исследования и предлагает план обучения. В ходе исследовательской работы выясняется, что

начиная с 2006 года, на работу в бюро пожарной безопасности поступило 36 человек и с этих у 15 человек не имелись специализированные знания. Для их обучения отсутствует общая эстонская программа обучения.

Так же, во время исследовательской работы выяснилось, что до сих пор, в каждом центре люди обучены разными методами и не получили достаточного практического образования для выполнения рабочих заданий. Так же присутствуют недостатки в обучении по административному праву, по наказательному праву, по частному праву и в области строительного права. Желательно, уделять больше времени по обучению составлению документов, вместе с руководителями и разрешением различных казусов. До этого, обученные работники не получили во время учений максимальных знаний, для выполнения рабочих заданий.

Из результатов исследования выяснилось, что установление требования высшего образования можно взвесить и на должности старшего инспектора. В связи с установленными рамками дипломной работы отсутствовала возможность до конца исследовать рассматриваемую тему. В дальнейшем обязательно стоило бы развить тему дипломной работы о необходимости установления требования высшего образования на должности старшего инспектора бюро пожарной безопасности. Также в дальнейшем можно развить составленную в данной дипломной работе рекомендательную программу обучения для обучения работников, поступающих на работу в бюро пожарной безопасности.

При составлении учебной программы, были найдены наилучшие методы обучения, которые были найдены из проработанной литературы, при получении профессиональной квалификации, общих и основных знаний, из рабочих обязанностей старшего и ведущего инспекторов. Данная в исследовательской работе предложенная учебная программа, может в дальнейшем использоваться, для обучения должностных лиц в бюро пожарной охраны при поступлении на работу, которые не имеют опыта спасательной службы.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Avaliku teenistuse seadus 25.01.1995, jõustunud 01.01.1996 - RT I 1995, 50, 764 - RT I

2009, 36, 234

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavara, P. 2005. Uuri ja kirjuta (Tutki ja kirjoita). Tõlge eesti

keelde I. Kraav, T. Kuurme, U. Kala, M.-L. Laherand, V. Maansoo ja J. Orn. Tallinn, Kirjastus Medicina. Originaal on publitseeritud Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki 2004)

Knowles, M. S. Training & Development Journal, Aug80, Vol. 34 Issue 8, p48, 3p välja

otsitud EBSCOhost andmebaasist 11.04.2011

Kutsekoda. Päästeinspektor III kutsestandard. Kutsekoja kodulehelt

www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10087279 välja otsitud 15.12.2010

Kõverjalg, A. 1996. Õppimise psühholoogia ja meetoodika. Eesti Riigikaitse Akadeemia

Lühendite loetelu. Justiitsministeeriumi kodulehelt <http://www.just.ee/10695> välja otsitud

12.03.2011

Lühendid ja nende vasted. Riigi Teataja <https://www.riigiteataja.ee/lyhendid.html> välja

otsitud 12. 03.2011

Märja, T., Lõhmus, M. ja Jõgi, L. 2003. Andragoogika. Raamat õppimiseks ja õpetamiseks.

Tallinn AS Kirjastus Ilo

Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja

tervisenõuded vastu võetud siseministri määrusega 15.02.2011, jõustunud 06.03.2011 – RTI, 03.03.2011, 26

Päästeteenistuse valdkonnad. Päästeteenistuse kodulehelt <http://www.rescue.ee/95> välja otsitud 15.12.2010

Riigi ja kohaliku omavalitsuse tuletõrjajärelevalve ametiisikute kvalifikatsioonikursuse programm, Riigi Päästeameti peadirektori kinnitatud 09.01.1995 välja otsitud 22.10.2010 Väike-Maarja päästekooli arhiivist

Riikliku tuleohutusjärelevalve ametnike tuletõrje- ja päästetöödealase algväljaõppe kursus, Päästeameti peadirektori kinnitatud 06.07.2001 käskkirjaga nr 43 välja otsitud 20.03.2011 Lääne-Eesti päästkeskuse arhiivist

Suurkivi, T., Marvet, T. 2000. Tuletõrjuja-Päästja ABC

Üliõpilastööde koostamise ja vormistamise juhend. Tallinna Sisekaitseakadeemia päästekolledži

kodulehelt www.riksweb.sisekaitse.ee/index.asp?action=102&tid=48395 välja otsitud 02.05.2011

* Silvermann, D. 2006. Interpreting Qualitative Data. 3rd Ed. SAGE Publications

* Gillham, B. 2007. Developing a Questionnaire. London Continuum International Publishing Group

Üliõpilastööde koostamise ja vormistamise juhend. Tallinna Sisekaitseakadeemia päästekolledži

kodulehelt www.riksweb.sisekaitse.ee/index.asp?action=102&tid=48395 välja otsitud 02.05.2011

* Silvermann, D. 2006. Interpreting Qualitative Data. 3rd Ed. SAGE Publications

* Kvale, S. & Brinkmann, S. 2009. Interviews. SAGE Publications

TABELITE JA JOONISTE LOETELU

Joonis 1. Õppemeetodite ja õppimise tulemuslikkuse vaheline seos.....	13
Joonis 2. Tööstaaž tuleohutusbüroos ja inspektori ametikohale tööle asumised.....	18
Joonis 3. Tööle asudes selgitati päästeala missiooni, tuleohutusbüroo eesmärgi ja päästeteenistuja eetikakoodeksit.....	19
Joonis 4. Haldusõiguse, karistusõiguse, eraõiguse ja ehitusõiguse valdkonna koolituse piisavus	21
Joonis 5. Koolitus olemasolevatest tuleohutuspaigaldistest ja hooldusnõuetest	23
Joonis 6. Hädaolukorraseaduse ja kemikaaliseaduse koolitus.....	24
Joonis 7. Erinevate valdkondade praktilised harjutused koos juhendajaga	25
Joonis 8. Väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral pöörduiti (vahetu juhi, otsese juhi või sama ametikohal töötava ametniku poole).....	27
Joonis 9. Statistilised andmed alates 2006 tuleohutusbüroosse tööle asunud ametnike valdkondadest	30
Tabel 1. Valimid töötajate haridustasest, tööle asunud millisest valdkonnast, läbitud koolitus ja tööstaaž vastamise hetkel.....	64
Tabel 2. Organisatsiooni missiooni, tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärgi ja eetikakoodeksi selgitamine tööle asumisel	64
Tabel 3. Õigusaktide koolituste piisavusest tööülesannete täitmiseks	65
Tabel 4. Päästealane õigusaktide koolituste piisavusest tööülesannete täitmiseks.....	20
Tabel 5. Sain piisavalt harjutada tööks vajalikke programmide kasutamist tööülesannete täitmiseks	65
Tabel 6. Praktiliste tööülesannete koolituste piisavus	66
Tabel 7. Kelle eestvedamisel sooviti õppida tööle asudes ning kelle poole pöörduiti väljaõppe ajal tekkinud küsimuste korral	66

LISA 1. KUTSESTANDARD

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsiooni süsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide vahel kokkulepitud nõudeid päästeinspektori III kutsekvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu moodustatud päästeteenistuse töörühm koosseisus:

Ain Karafin	Päästeamet
Margus Möldri	Päästeamet
Mairit Kratovits	Siseministeerium
Raoul Raidna	Tallinna Tuletõrje- ja Päästeamet
Margo Tammepõld	Järvamaa Päästeteenistus
Tarmo Marvet	Väike-Maarja Päästekool
Peeter Randoja	Sisekaitseakadeemia Päästekolledž

Ajavahemikus 15. – 30. märts 2002. a viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 22 tuletõrje- ja päästeteenistuste ettevõtete ja koolitajate esindajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskuskõuetega võrdleva analüüsiga; Leonardo Da Vinci Project, European Firefighter Vocational Study, Project supported by the Federation of the European Union Fire Officers Association, 1997.

Käesolev kutsestandard on koostatud uustöötlusena. Käesoleva kutsestandardi jõustumisel kaotab kehtivuse 1.veebbruaril 2006.a. Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu otsusega nr. 12 päästeinspektor III kutsestandard.

Käesolev päästeinspektor III kutsestandard on kinnitatud 30.10. 2007 a. Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu otsusega nr.18.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse (Kutsekoda 30.10.2007).

KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kutsekvalifikatsiooninõuetega määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuetega väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks (Kutsekoda 30.10.2007).

KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub päästeteenistus tuletõrje- ja päästeteenistuste valdkonda, kood 7525.

Ametite Klassifikaatoris² kuulub päästeinspektor 3. pearühma “Keskastme spetsialistid ja tehnikud”, kood 3151 (Kutsekoda 30.10.2007).

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles:	Päästeinspektor III
Inglise keeles:	Fire inspector III
Vene keeles:	Пожарный инспектор III
Soome keeles:	Palotarkastaja III (Kutsekoda 30.10.2007).

KUTSEKIRJELDUS

Päästeinspektori tööülesanneteks on järelevalve teostamine tule- ja kemikaaliohutuse ning hädaolukorras valmisoleku korraldamise üle. Tema töö eesmärgiks on tulekahjude ning muude õnnetuste ennetamine ja tegevuste planeerimine õnnetustega kaasnevate kahjude vähendamiseks.

Päästeinspektori töö seisneb erinevate ülesannete täitmises:

- 1) tuleohutusülevaatuste teostamine, planeeringute ja ehitiste ning rajatiste projektide läbi vaatamine ja kooskõlastamine, valmis ehitiste ülevaatamine tuleohutuse seisukohast, tulekahjude analüüsi teostamine, haldussunni rakendamine, tuleohutusosalase selgitustöö läbiviimine ning tulekahjude tekkepõhjuste väljaselgitamine;
- 2) järelevalve teostamine kemikaaliohtlikes ettevõtetes;
- 3) riskianalüüsides tegemise ja kriisireguleerimisplaanide koostamise nõustamine.

Päästeinspektori töö eeldab oskust planeerida oma tööd ja aega ning töötamist erinevate andmebaasidega.

Tööks vajalikud isikuomadused on analüüsi- ja koostöövõime, suhtlemisvalmidus, suuline ja kirjalik väljendusoskus ning kohusetunne.

Päästeinspektor III kutsekvalifikatsiooni taotlemine ja tõendamine on esitatud päästeteenistujate kutsekvalifikatsioonide tõendamise ja omistamise korras (Kutsekoda 30.10.2007).

KUTSEOSKUSNÕUDED (vt lisa B)

Üldoskused ja -teadmised

Tööõigus – kesktase

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Töökeskkonna ohutus

- 1) tervishoid ja tööhügieen
- 2) tuleohutus
- 3) elektriõhutus
- 4) esmaabi andmine
- 5) vormiriietus ja isikukaitsevahendid
- 6) turvasüsteemid
- 7) jäätmekäitlus

Keeleoskus (vt lisa C)

- 1) eesti keel – B2
- 2) üks võõrkeel – A2

Arvuti kasutamine: moodulid AO1 – AO7 (vt lisa D) (Kutsekoda 30.10.2007).

Põhioskused ja -teadmised

Päästeala süsteem, struktuur ja töökorraldus

Kutsealaga seotud õigusaktid - kesktase

Organisatsioonikäitumine – kesktase

Organisatsiooni juhtimine – kesktase

Psühholoogia – algtase

Suhtlemine ja kutseeetika – kesktase

Tulekustutus- ja päästetöödel kasutatavad töövahendid ja varustus (vt lisa C)

Tulekustutustööd

- 1) tulekahju alused
- 2) tuletõrjevesivarustus
- 3) suitsusukeldumine
- 4) tulekahjude eritüübid ja nende iseärasused
- 5) tegutsemine erinevates olukordades
- 6) tööohutus tulekustutustöödel

Päästetööd

- 1) õnnetuste eritüübid ja nende iseärasused
- 2) tegutsemine erinevates olukordades

- 3) tööohutus päästetöödel

Häirekorraldus

Tulekustutus- ja päästetööde juhtimine

Ehitiste tuleohutus – kesktase

- 1) ehitamise üldalused
- 2) ehituslik tuleohutus
- 3) projekteerimismid (standardid)

Tuleohutusnõuded – kõrgtase

Tuleohutusjärelvalve teostamine – kesktase

- 1) tuleohutusülevaatused
- 2) ehitusprojektide läbivaatamine
- 3) haldussunni rakendamine
- 4) tulekahjude tekkepõhjuste selgitamine
- 5) tulekahjude arvestus ja analüüs
- 6) tuleohutusala selgitustöö

Hädaolukorraks valmisoleku tagamine – kesktase

Kemikaaliohutuse tagamine – kesktase

Isikuomadused ja võimed

- 1) koostöövõime
- 2) usaldusväärsus
- 3) kohusetunne
- 4) otsustusvõime
- 5) analüüsivõime (Kutsekoda 30.10.2007).

KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu (Kutsekoda 30.10.2007).

KUTSEKVALIFIKATSIOONI SÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskustele, vilumustele, kogemustele, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuvast olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuvast olukorras, omab

laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest (Kutsekoda 30.10.2007).

KUTSEOSKUSNÕUDED

Lisa B

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtaase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine (Kutsekoda 30.10.2007).

LISA 2. IDA-EESTI PÄÄSTEKESKUSE JUHTIV- JA VANEMINSPEKTORI TÖÖÜLESANDED

Vaneminspektor:

- teab päästeteenistuse missiooni ning lähtub sellest oma töös;
- teostab tuleohutust reguleerivates õigusaktides sätestatud nõuete täitmise kontrolli ning sisestab järelevalve andmed õigeaegselt ja korrektselt andmebaasidesse;
- koostab tööplaani vastava korralduse saamisel ning esitab selle kontori vastutavale ametnikule (juhtivinspektor);
- esitab ettepanekuid tuleohutust käsitlevate õigusaktide ja nende eelnõude kohta kontori vastutavale ametnikule (juhtivinspektor);
- teeb koostööd päästkeskuse teiste struktuuriüksustega ning töövaldkonnaga seotud ametite, ettevõtete ja organisatsioonidega ning teeb tuleohutusosalast selgitustööd ja teeb tuleohutusosalast ennetustööd;
- toimetab haldusmenetlust seadusega ettenähtud korras ja rakendab haldussundi seaduses ettenähtud alustel;
- menetleb väärtegevusi seadusega ettenähtud juhtudel ja korras;
- peab tulenevalt tööülesannetest kirjavahetust, võttes aluseks seda reguleerivad õigusaktid ja asutuse asjaajamiskorra;
- osaleb vastavalt volitustele õigusaktide (sh direktori käskkirja) alusel ellukutsutud komisjonides;
- informeerib enda ametialastest üleastumistest või muudest õigusrikkumistest tuleohutusbüroo juhatajat ja kontori vastutavat ametnikku (juhtivinspektor) (Kinnitatud Ida- Eesti Päästkeskuse direktori 08.04.2011 käskkirjaga nr 501 P).

Juhtivinspektori tööülesanded:

- teab päästeteenistuse missiooni ning lähtub sellest oma töös;
- teostab ja korraldab tuleohutusosalast selgitustööd, teostab tuleohutusosalast ennetustööd;
- viib läbi ja korraldab haldusmenetlust ning võtab vastu ja registreerib taotlusi ning päringuid;
- teostab tuleohutusnõuete täitmise ja tuleohutuse tagamise kontrolli;
- kontrollib tuleohutuspaigaldiste hooldusteenust tagavate isikute tööd;
- osaleb õigusaktide alusel ellukutsutud komisjonides ja tuleohutuspaigaldiste vastuvõtukomisjonides;
- teeb ettepanekuid töökorraldusliku dokumentatsiooni koostamiseks ja täiustamiseks;
- esitab tehtud töö aruandluse ja selle analüüsi tuleohutusbüroo juhatajale;
- annab arvamusi tuleohutust käsitlevate õigusaktide eelnõude kohta tuleohutusbüroo juhatajale;
- informeerib koheselt iseenda poolt toimepandud ametialastest üleastumistest või muudest õigusrikkumistest tuleohutusbüroo juhatajat, tema puudumisel asutuse juhtkonda;
- täidab tuleohutusbüroo peainspektori, tuleohutusbüroo juhataja ja järelevalveteenistuse juhi poolt antud teisi korraldusi; täidab teisi ametikohast tulenevaid tööülesandeid (Kinnitatud Ida- Eesti Päästkeskuse direktori 20.07.2007 käskkirjaga nr 347 IK).

LISA 3. ÕIGUSAKTIDE LOETELU

Seadused:

Haldusmenetluse seadus – vastu võetud Riigikogu seadusega 06.06.2001, jõustunud 01.01.2002- RT I 2001, 58, 354 – seadus on suunatud isiku õiguste kaitse tagamisele ühtlase, isiku osalust ja kohtulikku kontrolli võimaldava haldusmenetluse korra loomise teel.

Asendustäitmise- ja sunniraha seadus – vastu võetud Riigikogu seadusega 09.05.2001, jõustunud 01.01.2002 - RT I 2001, 50, 283 – seadus sätestab asendustäitmise ja sunniraha (edaspidi sunnivahend) mõiste ning sunnivahendi rakendamise menetluse.

Väärteomenetluse seadustik – vastu võetud Riigikogu seadusega 22.05.2002, jõustunud 01.09.2002 - RT I 2002, 50, 313 - sätestatakse väärtegude kohtuvälise menetluse ja kohtumenetluse kord ning väärteo eest kohaldatud karistuse täitmisele pööramise kord.

Karistusseadustik¹ – vastu võetud Riigikogu seadusega 06.06.2001, jõustunud 01.09.2002 - RT I 2001, 61, 364 - sätteid kohaldatakse käesoleva seadustiku eriosas ja muudes seadustes sätestatud süütegude eest karistamiseks.

Ehitusseadus¹ – vastu võetud Riigikogu seadusega 15.05.2002, jõustunud 01.01.2011 - RT I 2002, 47, 297 - sätestab nõuded ehitistele, ehitismaterjalidele ja -toodetele ning ehitusprojektidele ja ehitiste mõõdistusprojektidele, samuti ehitiste projekteerimise, ehitamise ja kasutamise ning ehitiste arvestuse alused ja korra, vastutuse käesoleva seaduse rikkumise eest ning riikliku järelevalve ja ehitusjärelevalve korralduse.

Päästeseadus – vastu võetud Riigikogu seadusega 05.05.2010, jõustunud 01.09.2010- RT I 2010, 24, 115 - sätestab päästeasutuse ülesanded, korralduse ja õigused ning päästeasutuse tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevate isikute õigused ja kohustused.

Elektriohutusseadus¹ – vastu võetud Riigikogu seadusega 24.01.2007, jõustunud 20.07.2007 - RT I 2007, 12, 64 - sätestab inimesele, varale ja keskkonnale elektrist tulenevate ohtude ja elektromagnetiliste häirete vältimise ja vähendamise eesmärgil nõuded

Kemikaaliseadus – vastu võetud Riigikogu seadusega 06.05.1998, jõustunud 07.06.1998 - RT I 1998, 47, 697 - seadus annab õigusliku aluse kemikaali käitlemise korraldamiseks ja kemikaali käitlemisega seotud majandustegevuse piiramiseks ning sätestab käitlemise põhilised ohutusnõuded ja kemikaalist teavitamise korra.

Tuleohutuse seadus – vastu võetud Riigikogu seadusega 05.05.2010, jõustunud 01.09.2010 - RT I 2010, 24, 116 – füüsiliste ja juriidiliste isikute ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ja organite (edaspidi *isik*) kohustused, õigused ja vastutuse tuleohutuse tagamisel ning riikliku järelevalve teostamisel.

Määrused:

Ehitisele ja selle osale esitatavad nõuded – vastu võetud Vabariigi Valitsuse määrusega 27.10.2004, jõustunud 01.01.2005 - RT I 2004, 75, 525 – sätestab tulekahju ja selle ohu vältimiseks ehitisele ja selle osale esitatavad nõuded.

Küttesüsteemi puhastamise nõuded - vastu võetud siseministri määrusega 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 - RT I 2010, 61, 446 – sätestab nõuded küttesüsteemide puhastamisele.

Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele esitatavad nõuded - vastu võetud siseministri määrusega 01.09.2010, jõustunud 10.09.2010- RT I 2010, 63, 467 – sätestab nõuded tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele.

Tuletöö tegemisele esitatavad nõuded - vastu võetud siseministri määrusega 07.09.2010, jõustunud 13.09.2010 - RT I 2010, 64, 473 – määrus sätestab nõuded mis tahes maa-alal ja selle juurde kuuluvates ehitistes tehtava tuletöö tegemisele.

Küttekoldevälise tule tegemise ja grillimise kohale esitatavad nõuded - vastu võetud siseministri määrusega 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 - RT I 2010, 61, 445 – määrus sätestab mis tahes maa-alal küttekoldevälise tule tegemise, kattega lõkkekohal tule

tegemise, avalikul üritusel tule tegemise ning mis tahes maa-alal grillseadme kasutamise asukohale ja selle ettevalmistamisele esitatavad nõuded.

Põlevmaterjalide ja ohtlike ainete ladustamise tuleohutusnõuded - vastu võetud siseministri määrusega 02.09.2010, jõustunud 10.09.2010- RT I 2010, 63, 468 – määrus sätestab põlevmaterjali ja ohtlike ainete ladustamise nõuded.

Nõuded tuletõrjehüdrandi tüübi valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule - vastu võetud siseministri määrusega 18.08.2010, jõustunud 01.09.2010- RT I 2010, 59, 403 - määrus kehtestab tuletõrjehüdrandi tüübi valiku, paigaldamise, tähistamise ja korrashoiu nõuded, samuti veetorustiku valdaja ja päästeasutuste teabevahetuse korra ja asjakohaste dokumentide vormid.

Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule - vastu võetud siseministri määrusega 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010- RT I 2010, 61, 444 - määrusega kehtestatakse nõuded tuletõrje voolikusüsteemile ja kantava tulekustuti vajadusele ja valikule, paigutusele ning korrashoiule.

Nõuded automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemile ja ehitised, millelt tuleb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse - vastu võetud siseministri määrusega 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 - RT I 2010, 61, 447 - määrusega kehtestatakse nõuded automaatsete tulekahjusignalisatsioonisüsteemide projekteerimisele, paigaldamisele, käitlusele, hooldusele ja automaatsesse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tuleva tulekahjuteate edastamisele Häirekeskusesse, samuti loetelu ehitistest, kus tuleb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse.

LISA 4. UURINGU KÜSIMUSTIK

Hea vastaja! Käesolev küsimustik on koostatud sisekaitseakadeemia Päästekolledži IV kursuse lõputöö "Tuleohutusjärelvalve ametnike koolitamine enne tööle asumist" uuringu raames. Lõputöö eesmärgiks on välja selgitada ühtne koolituskava ja meetodika tuleohutusbüroosse tööle asuvate inimeste koolitamiseks ning seeläbi esitada ettepanekud ühtse koolituskava kasutusele võtmiseks. Küsimustele vastamiseks valida sobiv variant ja osadele küsimustele trükkida ka vastus küsimuse järel olevasse lahtrisse. Tulemused lõputöö eesmärgi täitmiseks on väga olulised. Vastamine küsimustikule on täielikult anonüümne ja keegi ei saa teda, kes kuidas ja mida vastas. Kokkuvõtted esitatakse üldistatult kogu tuleohutusbüroode kohta tervikuna. Küsimustele palun vastata hiljemalt 30.03.2011.

Andmed vastaja kohta – palun tee rist sobivasse lahtrisse!

Haridus	Keskharidus	
	Päästealane haridus (päästekool)	
	Kõrgharidus	
	Päästealane kõrgharidus	
	Muu haridus	
Inspektori ametikohale asunud	Sisekaitseakadeemia lõpetajana	
	Sisekaitseakadeemias õppijana	
	Mujalt päästealalt	
	Väljastpoolt päästeala	
Tööle asudes läbinud koolituse	100 tunnise	

	300 tunnise	
	Ei ole läbinud	
Tööstaaž tuleohutusbüroos	1-5 aastat	
	5-10 aastat	
	Üle 10 aasta	

Palun hinda järgnevaid väiteid, sobivale valikule tõmba ring ümber. Valikuks kasuta ühte varianti.

0 – pole antud valdkonnas koolitust saanud

1 – pole üldse nõus

2 – pigem ei ole nõus

3 - ei oska öelda

4 – olen pigem nõus

5 - olen täiesti nõus

I OSA

Sobiva numbri alla olevasse lahtrisse märgi ristike ja järgnevad kolm punkti palun kirjutada peast, mitte kasutada selleks muid olemasolevaid vahendeid, kus need kirjas on.

1	Tööle asumisel mulle selgitati päästeala missiooni	0	1	2	3	4	5
1a. Palun sõnastage päästeala missioon							
2	Ma tean tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärgi	0	1	2	3	4	5
2 a. Palun sõnastage tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärk							
3	Tean päästeteenistuja eetikakoodeksit	0	1	2	3	4	5

3 a. Nimeta vähemalt kolm päästeteenistuja väärtushinnangut ja käitumistava

II OSA

JRK nr		0	1	2	3	4	5
1	Päästeala õigusaktide tutvustus oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks						
2	Läbiviidud koolitus haldusõiguses oli piisav iseseisvaks tööülesannete täitmiseks						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							
3	Läbiviidud koolitus karistusõiguses oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							
4	Läbiviidud koolitus eraõiguse valdkonnas oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							
5	Läbiviidud koolitus ehitusõiguse valdkonnas oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							
6	Läbiviidud koolitus olemasolevatest tuleohutuspaigaldistest oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							
7	Läbiviidud koolitus tuleohutuspaigaldiste hooldusnõuetest oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							
8	Läbiviidud hädaolukorra seaduse ja sellest tulenevate alamaktide koolitus oli piisav						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							

9	Läbiviidud kemikaaliseaduse ja sellest tulenevate alamaktide koolitus oli piisav						
Märkused (mis selles valdkonnas puudu jäi?)							

III OSA

Vastata palun neil, kes viimase kaheksa aasta jooksul tööle asunud on

JRK nr		0	1	2	3	4	5
1	Sain piisavalt harjutada ametikoha eesmärkide täitmiseks vajalikke programmide kasutamist						
Märkused (millistest programmide väljaõppes puudu jäi?)							

IV OSA

JRK nr		0	1	2	3	4	5
1	Sain piisavalt harjutada koos juhendajaga erinevate objektide tuleohutusnõuetele vastavuse kontrollimist						
2	Sain piisavalt koos juhendajaga harjutada vääртеomenetluse läbiviimist						
3	Sain piisavalt lahendada kaasuseid tuleohutusnõuete vastavuste kohta						
4	Sain piisavalt lahendada ehitise ehituslike tuleohutusnõuete vastavuse kaasuseid						
5	Sain piisavalt harjutada vääртеomenetluse dokumentide vormistamistel ja läbiviimistel						
6	Sain piisavalt osaleda ehitusprojektide ja tuleohutuspaigaldiste heaks kiitmistel						
7	Sain piisavalt osaleda tulekahjude tekkepõhjuste välja selgitamisel						
8	Sain piisavalt osaleda tuleohutusalas esenetustöös						
9	Sain piisavalt osaleda evakuatsiooniõppuste korraldamisel						

V OSA

JRK nr		1	2	3	4	5
1	Kas küsimused, mis väljaõppe ajal tekkisid küsisid abi sama ametikohal olevalt kolleegilt?					
2	Kas küsimused, mis väljaõppe ajal tekkisid küsisid abi vahetult juhilt?					
3	Kas küsimused, mis väljaõppe ajal tekkisid küsisid abi otseselt juhilt?					
4	Oleksid soovinud iseseisvalt õppida					
5	Oleksid soovinud juhendaja eestvedamisel õppida					

LISA 5. INTERVJUU KÜSIMUSTIK

Küsimustiku eesmärgiks on teada saada 2006 aastast tööle asunud ametnike koolitamisest tuleohutusbüroodes, milline on olnud koolitusprogramm (millised olid teemad), milliseid meetodeid on kasutatud ja kes on koolitanud. Samuti on oluline teada arvamust, mida eelistatakse – kas ühtset koolituskava või muud meetodit.

1. uurida alates 2006 tööle asunud ametnike koolitusmeetodeid ning kuidas erinevates keskustes on koolitatud tööle asunud inspektoreid:
 - ✓ milliste meetoditega on inimesi koolitatud, milline neist meetodeist on teie arvates tõhusaim, kes on koolitanud ja kas on määratud uuele inimesele juhendaja?
 - ✓ kas on olnud mingi õppekava, nii ajakava kui teemadekava?
 - ✓ kas Teie arvates said inimesed praktilisi ülesandeid piisavalt harjutada ja kas senine koolitus on olnud eesmärgipärane?
2. Selgitada välja vajadus ühtsest koolituskavast
 - ✓ kas teie arvates on tõhusam koolitada inimest välja töötatud kava järgi? Kui jah, siis põhjendage. Kui ei, siis põhjendage.
3. Kas vaneminspektori kohal töötav inimene peaks olema kõrgharidusega? Kui ei, siis miks arvate, et ei peaks? Kui arvate, et jah, siis põhjendage miks?
4. Kas Teie arvates, peaks inimene tööle asumisel läbima pääste baaskoolituse?
 - ✓ Kas peate vajalikuks, et inimene oskaks vaadata tuleohutust päästjate seisukohalt ning kas inspektor peab teadma päästetöödest? Põhjendage.
 - ✓ Kas peate vajalikuks või on oluline, et inimene teab tulekahju arengust ning on ka ise osalenud praktilises harjutuses? Põhjendage.

LISA 6. UURIMUSTÖÖD KOKKUVÕTVAD TABELID

Tabel 1. Valimid töötajate haridustasemest, millisest valdkonnast tööle asunud, läbitud koolitus ja tööstaaž vastamise hetkel

(allikas: Eiser, K. 2011. Ankeetküsitlus)

Haridus		Inspektori ametikohale asunud		Tööle asudes läbinud koolituse		Tööstaaž tuleohutusbüroos	
Keskharidus	10	Sisekaitseakadeemia lõpetajana	4	100tunnise	6	1-5 aastat	16
Päästealane haridus (päästekool)	3	Sisekaitseakadeemias õppijana	4	300tunnise	2	5-10 aastat	1
Kõrgharidus	6	Mujalt päästealalt	5	Ei ole läbinud	17	Üle 10 aasta	8
Päästealane kõrgharidus	5	Väljastpoolt päästeala	12				
Muu haridus	1						
Kokku	25	Kokku	25	Kokku	25	Kokku	25

Tabel 2. Organisatsiooni missiooni, tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärgi ja eetikakoodeksi selgitamine tööle asumisel

(allikas: Eiser, K. 2011. Ankeetküsitlus)

	0	1	2	3	4	5
Tööle asumisel selgitati mulle päästeala missiooni	1	1	3	6	4	10
Ma tean tuleohutusbüroo inspektori ametikoha eesmärgi		1			12	12
Tean päästeteenistuja eetikakoodeksit		1	2	5	11	6

Tabel 3. Õigusaktide koolituste piisavusest tööülesannete täitmiseks

(allikas: Eiser, K. 2011. Ankeetküsitlus)

	0	1	2	3	4	5
Läbiviidud koolitus haldusõiguses oli piisav iseseisvaks tööülesannete täitmiseks			3	7	13	2
Läbiviidud koolitus karistusõiguses oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks		3	9	7	4	2
Läbiviidud koolitus eraõiguse valdkonnas oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks	5	4	5	6	3	2
Läbiviidud koolitus ehitusõiguse valdkonnas oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks	3	2	7	7	5	1
Läbiviidud koolitus olemasolevatest tuleohutuspaigaldistest oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks	1	1	3	5	12	3
Läbiviidud koolitus tuleohutuspaigaldiste hooldusnõuetest oli piisav ametikoha eesmärkide täitmiseks		3	3	7	8	4
Läbiviidud hädaolukorra seaduse ja sellest tulenevate alamaktide koolitus oli piisav	9	4	5	6	1	
Läbiviidud kemikaaliseaduse ja sellest tulenevate alamaktide koolitus oli piisav	9	8	4	3		1

Tabel 5. Sain piisavalt harjutada tööks vajalikke programmide kasutamist tööülesannete täitmiseks

(allikas: Eiser, K. 2011. Ankeetküsitlus)

	0	1	2	3	4	5
Sain piisavalt harjutada ametikoha eesmärkide täitmiseks vajalikke programmide kasutamist	2	0	5	2	5	5

Tabel 6. Praktiliste tööülesannete koolituste piisavus

(allikas: Eiser, K. 2011. Ankeetküsitlus)

	0	1	2	3	4	5
Sain piisavalt harjutada koos juhendajaga erinevate objektide tuleohutusnõuetele vastavuse kontrollimist	3	0	7	4	4	4
Sain piisavalt koos juhendajaga harjutada vääртеomenetluse läbiviimist	3	8	3	3	3	2
Sain piisavalt lahendada kaasuseid tuleohutusnõuete vastavuste kohta	2	3	6	3	4	4
Sain piisavalt lahendada ehitise ehituslike tuleohutusnõuete vastavuse kaasuseid	2	3	6	5	4	2
Sain piisavalt harjutada vääртеomenetluse dokumentide vormistamistel ja läbiviimistel	2	5	4	3	4	4
Sain piisavalt osaleda ehitusprojektide ja tuleohutuspaigaldiste heaks kiitmistel	4	6	1	6	3	2
Sain piisavalt osaleda tulekahjude tekkepõhjuste välja selgitamisel	8	2	3	4	2	3
Sain piisavalt osaleda tuleohutusalas esenetustöös	4	3	4	2	6	3
Sain piisavalt osaleda evakuatsiooniõppuste korraldamisel	4	3	3	4	5	3

Tabel 7. Kelle eestvedamisel sooviti õppida tööle asudes ning kelle poole pöörduiti väljaõppe aeg tekkinud küsimuste korral?

(allikas: Eiser, K. 2011. Ankeetküsitlus)

	1	2	3	4	5
Kas küsimustele, mis väljaõppe ajal tekkisid, küsisid abi sama ametikohal olevalt kolleegilt?	1	1	1	13	7
Kas küsimustele, mis väljaõppe ajal tekkisid, küsisid abi vahetult juhilt?	1	3	3	14	2
Kas küsimustele, mis väljaõppe ajal tekkisid, küsisid abi otseselt juhilt?	1	5	4	11	2
Oleksid soovinud iseseisvalt õppida	1	10	8	3	1
Oleksid soovinud juhendaja eestvedamisel õppida	0	2	4	11	6

LISA 7. KOOLITUSKAVA ÜLESEHITUS JA ÕPPEAINETE LOETELU KOOS MAHUGA

Aine (mooduli) nimetus	Teooria	Praktika	Kokku
1. PÄASTEALA MOODUL			40 tundi
1.1. Tutvumine oma töökohaga, töötingimustega, päästkeskusega, sisekorra eeskirjadega, tööohutusega (erinevad juhendid ja käskkirjad)	12 tundi		12 tundi
1.2. Tutvumine tööks vajalike programmidega, asjaajamine ja dokumentide koostamine ning registreerimine	8 tundi		8 tundi
1.3. Sissejuhatav loeng päästeala ja avaliku sektori tööd reguleerivast õigusruumist, päästeala missioon ja eetikakoodeks	4 tundi		4 tundi
1.4. Päästkeskuse struktuur, erinevate büroode tegevus, kriisikommunikatsioon, tuleohutusbüroo eesmärk ja ametniku tööülesanded	10 tundi		10 tundi
1.5. Praktilised ülesanded dokumentide vormistamisel		6 tundi	6 tundi
<p>Mooduli eesmärk on anda ametnikule teadmised päästkeskust reguleerivatest õigusaktidest, käskkirjadest ja juhenditest ning töötingimustest ja tööülesannetest.</p> <p>Mooduli läbimisel ametnik:</p> <p>Teab sisekorra eeskirju, tööohutust ning erinevaid juhendeid. Oskab dokumente vormistada ja registreerida.</p> <p>Teab avaliku sektori tööd reguleerivast õigusruumist ja päästeala missiooni ning eetikakoodeksit.</p> <p>Teab päästkeskuse struktuuri ja büroode tegevust.</p> <p>Teab tuleohutusbüroo eesmärki ja tema tööülesandeid.</p> <p>Mooduli lõpus praktilised ülesanded dokumentide vormistamiseks ja teadmiste kontrolliks on test.</p>			
2. ÕIGUSE MOODUL			80 tundi
2.1. Sissejuhatus õigusesse	8 tundi		8 tundi
2.2. Haldus-, avalik-, era- ja karistusõigus	16 tundi		16 tundi
2.3. Haldusmenetlus	8 tundi		8 tundi
2.4. Väärteomenetlus	8 tundi		8 tundi
2.5. Õigusainete praktika ja test		40 tundi	40 tundi
<p>Mooduli eesmärk on anda ametnikule teadmised õigusnormidest Eesti õigussüsteemis, teha vahet menetlustel ja oskus neid rakendada oma töös.</p> <p>Mooduli läbimisel ametnik:</p> <p>Tunneb haldusmenetlust, avaliku õiguse- ja eraõiguse valdkonda, karistusõigust ja süüteomenetlust ning oskab neid rakendada oma töös.</p> <p>Oskab teha paralleelset haldusmenetlust ja väärteomenetlust ning oskab vormistada dokumente.</p> <p>Tunneb kodanike põhiõigusi ja oskab rakendada õigusnorme avalikus õiguses.</p> <p>Mooduli lõpus praktilised ülesanded, kaasuste lahendamised kõikide õiguste valdkondades ja dokumentide vormistamine ning test.</p>			

3. TULEOHUTUSE MOODUL			304 tundi
3.1. Tuleohutust reguleerivad õigusaktid	20 tundi		20 tundi
3.2. Tuleohutuspaigaldised	20 tundi	20 tundi	40 tundi
3.3. Tuleohutusjärelvalve toimingud	8 tundi	8 tundi	16 tundi
3.4. Tuleohutusnõuded planeerimises, ehitamisel ja projekteerimises	20 tundi	20 tundi	40 tundi
3.5. Tööstus- ja laohoonete tuleohutus	8 tundi	8 tundi	16 tundi
3.6. Tulekahjusündmuste menetlemine	4 tundi	8 tundi	12 tundi
3.7. Tuleohutuse praktika		160 tundi	160 tundi
<p>Mooduli eesmärk on anda teadmised tuleohutuspaigaldistest ja tuleohutusnõuetest ehitistes ning kujundada ametnikul oskus teostada tuleohutusjärelvalvealaseid toiminguid.</p> <p>Mooduli edukal läbimisel ametnik:</p> <p>Teab ja tunneb tuleohutuspaigaldisi, tuleohutuspaigaldistele esitatavaid nõudeid ja -hooldusnõudeid ning oskab neid kontrollida.</p> <p>Teab tuleohutusjärelvalve töökorraldust ja tuleohutust kehtestavaid õigusakte, samuti tehnilisi norme ja standardeid ning kuidas neid kehtestada.</p> <p>Oskab toimetada tuleohutusjärelvalve alaseid toiminguid ja teab neid.</p> <p>Teab tulekahjusündmuste menetlustoiminguid ja omab põhiteadmisi menetluse läbiviimiseks.</p> <p>Teab tööstusobjektidel erinevate ainete ja materjalide ladustamisele esitavatest nõuetest, protsessidest ning teab nende tuleohtlikkust. Omab ülevaadet tööstusettevõtete tehnoloogiliste protsesside tuleohutusest.</p> <p>Mooduli igas aines on praktilised harjutused ning mooduli lõppedes on praktika koos juhendajaga, objektide külastamine ja tulekahju menetluses osalemine ning test.</p>			
4. KRIISIREGULEERIMISE JA ENNETUSTÖÖ MOODUL			40 tundi
4.1. Kemikaali- ja hädaolukorra seadus ja alamaktid	8 tundi		8 tundi
4.2. Ennetustöö	8 tundi		8 tundi
4.3. Kriisireguleerimise ja ennetustöö praktika		24 tundi	24 tundi
<p>Mooduli eesmärk on anda ülevaade kriisireguleerimise- ja ennetustöö büroo peamistest tööülesannetest, kuidas korraldada evakuatsiooniõppusi ning teha ennetusalast selgitustööd.</p> <p>Mooduli edukal läbimisel ametnik:</p> <p>Teab ennetustöö peamisi tööülesandeid ning töökorraldust.</p> <p>Oskab korraldada evakuatsiooniõppusi ja oskab teha ennetusalast selgitustööd.</p> <p>Teab kriisireguleerimise peamisi tööülesandeid, koostööd tuleohutusbürooga.</p> <p>Oskab määrata, kas kontrollitav objekt on kemikaaliseadusest tulenevalt ohtlik või ei ning saab määratleda edasise objekti puudutava menetlustöö käigu.</p> <p>Teab hädaolukorra plaanide koostamisest.</p> <p>Oskab määrata, kas kontrollitav objekt võib põhjustada hädaolukorra hädaolukorra seaduse mõistes või siis suurõnnetuse.</p> <p>Mooduli läbimisel evakuatsiooniõppuste korraldamine ja selles osalemine, ennetusalane selgitustöö ja ohtliku objekti külastamine ning test.</p>			
5. PÄÄSTETÖÖDE MOODUL (võimalusel Väike-Maarja)			24 tundi
Tulekahju areng, tulekustutustööde taktika ning suitsusukeldumine	8 tundi		8 tundi
Õnnetusteadete menetlemine ja esmaabi	8 tundi		8 tundi
Praktilised harjutused		8 tundi	8 tundi

<p>Mooduli eesmärk on kujundada ametnikule arusaam tulekahju arengust, tulekustutustöödest ja -tehnikast ning esmaabi andmisest. Anda ülevaade häirekeskuse tööst ja õnnetusteadete menetlemisest, samuti esmaabi andmisest.</p> <p>Mooduli edukal läbimisel ametnik:</p> <p>Teab tulekahju arengust. Omab ülevaadet päästetööde taktikast ja –tehnikast, häirekeskuse tööpõhimõtetest. Oskab anda vajadusel esmaabi.</p> <p>Mooduli läbimisel praktilised harjutused.</p>	
5. PÄASTEKEKUSEPÕHINE PÄDEVUSEKSAM	3 tundi
<p>Eesmärk on teada saada ametniku omandatud teadmistest ning iseseisvaks tööks valmisolekust. Selle edukaks läbimiseks peab ametnik teadma koolitusel läbitud mooduleid.</p>	

ÕPPEAINETE LOETELU, EESMÄRK JA MAHT

1. PÄASTEALA MOODUL	
1.1. Tutvumine oma töökohaga, töötingimustega, päästkeskusega, sisekorra eeskirjadega, tööohutusega (erinevad juhendid ja käskkirjad)	12 tundi
<p>Aine eesmärk on anda ülevaade ametnikule tema töökohast ja töötingimustest. Tutvumist päästkeskusega, sisekorra eeskirjadega, tööohutusega, erinevate juhendite ja käskkirjadega.</p> <p>Aine läbimisel ametnik:</p> <p>Tunneb sisekorraeeskirju ja omab ülevaadet tööohutusest ning päästkeskust reguleerivatest juhenditest ja käskkirjadest.</p> <p>Omab ülevaadet elektriõhustusest, esmaabist, riskianalüüsi koostamisest, arvutiga töötamise juhendist jne.</p>	
1.2. Tutvumine tööks vajalike programmidega, asjaajamine ja dokumentide koostamine ning registreerimine	8 tundi
<p>Eesmärk on tunda asjaajamist ja dokumentide vormistamist ning nende registreerimist dokumendihaldus programmis.</p> <p>Aine läbimisel ametnik:</p> <p>Tunneb erinevaid dokumendihaldusprogramme, dokumentide arhiveerimisnõudeid.</p> <p>Oskab dokumente registreerida ja koostada ametikirju, samuti e-kirjade koostamist.</p>	
1.3. Sissejuhatav loeng päästeala ja avaliku sektori tööd reguleerivast õigusruumist, päästeala missioon ja eetikakoodeks	4 tundi
<p>Eesmärk on anda ülevaade avaliku sektori tööd reguleerivast õigusruumist ja päästeala missioonist ning eetikakoodeksist.</p> <p>Aine läbimisel ametnik:</p> <p>Teab päästeala missiooni ja eetikakoodeksit.</p> <p>Tunneb avaliku sektori tööd reguleerivat õigusruumi.</p>	
1.4. Päästkeskuse struktuur, erinevate büroode tegevus, kriisikommunikatsioon, tuleohutusbüroo eesmärk ja ametniku tööülesanded	10 tundi
<p>Eesmärk on anda ülevaade päästkeskuse struktuurist, büroode tegevusest ning koostööst tuleohutusbürooga. Samuti tuleohutusbüroo eesmärgist ja tööülesannetest.</p> <p>Aine läbimisel ametnik:</p> <p>Teab tuleohutusbüroo eesmärki ja tööülesandeid. Omab teadmisi teiste büroode tegevustest ja koostööd tuleohutusbürooga.</p> <p>Teab päästkeskuse struktuuri.</p> <p>Omab ülevaadet kriisikommunikatsioonist.</p>	
1.5. Praktilised ülesanded dokumentide vormistamisel	6 tundi
<p>Eesmärk on läbi praktiliste harjutuste anda ametnikule teadmised, kuidas koostada ametikirju ning osata neid registreerida.</p> <p>Test eelpool nimetatud valdkondade kohta, testi mitte edukal sooritamisel kordamine.</p>	

Soovituslikud allikad: Päästeameti kodulehekülj Avaliku teenistuse seadus - RT I 1995, 50, 764 ...RT I 2009, 36, 234 Dokumendihaldusprogrammi „Postipoiss“ kasutusjuhend Asjaajamiskord Ida-Eesti päästkeskuse põhimäärus - RTL 2006, 4, 66	
2. ÕIGUSE MOODUL	
2.1. Sissejuhatus õigusesse	8 tundi
Aine eesmärk on anda ülevaade Eesti õigusruumist ning kuidas rakendada õiguslikku juhtumit. Aine läbimisel ametnik: Tunneb õiguse ülesehitust. Teab õiguse valdkondi ja rakendamist. Oskab leida lahendavale probleemile õige õigusakti või –normi. Teab ja mõistab isikute põhiseaduslikke õigusi ja kohustusi ning orienteerub õigusaktides sätestatus. Omab ülevaadet riigiõiguse-, haldusõiguse-, karistusõiguse- ja eraõiguse valdkondadest.	
2.2. Haldus-, avalik-, era- ja karistusõigus	16 tundi
Eesmärk on anda ülevaades haldus-, avalik-, era- ja karistusõigust reguleerivatest õigusaktidest. Aine läbimisel ametnik: Omab üldteadmisi haldusõigusest (sh menetluse alustamine, kaasamine, ärakuulamine, toiming, haldusakt ja selle sisustamine) ning valdkonda reguleerivatest õigusaktidest. Seejuures teeb tulenevalt haldusorgani poole pöörduja tahteavalduse sisust vahet: taotlusel, teabenõudel, vaidel, kaebusel, märgukirjal, selgitustaotlusel jne. Erinevatele pöördumistele reageerib vastavalt ettenähtud menetluskorrale ning tähtaegadele. Oskab lahendada erinevate juhtumite kaasuseid.	
2.3. Haldusmenetlus	8 tundi
Eesmärk on anda ülevaade haldusmenetluse läbiviimisest ja sunniraha rakendamisest Aine läbides ametnik: Peab teadma haldusmenetluse alustamisest, milliste registri abil leida objekti omanik. Peab oskama dokumente vormistada enne ja peale tuleohutusülevaatast.	
2.4. Väärteomenetlus	8 tundi
Eesmärk on anda teadmised väärteomenetlusest, millisteks liikideks jaguneb ja kuidas neid rakendada. Aine läbides ametnik: Teab kuidas alustada menetlust ja seda dokumenteerida ning tõendite kogumisest. Teeb vahet menetlusliikidel ning teab nende põhimõtteid (hoiatamismenetlus sh suuline hoiatus, kiirmenetlus ja üldmenetlus). Teab millised menetlused kantakse karistusregistrisse ja oskab sinna neid kanda.	
2.5. Õiguse praktika	40 tundi
Praktika eesmärk on anda praktika käigus ülevaade haldus- ja väärteomenetluse erinevustest. Kuidas eristada juriidilist ja avaliku õigusliku isikut ning menetluste erinevused ja kuidas vormistada dokumente. Praktika lõppedes peab ametnik oskama koostada dokumente haldus- ja väärteomenetluses. Oskama eristada füüsilist ja juriidilist isikut ning kuidas toimetada menetlust. Iseseisev töö haldusmenetluse seaduse ning asendustäitmise ja sunniraha seaduse kinnistamiseks, haldusmenetluse alustamisel ning programmide kasutamisel.	
Soovituslikud allikad: Haldusmenetluse seadus (RT I 2001, 58, 354) Väärteomenetluse seadustik (RT I 2002, 50, 313; 110, 654; 2003, 26, 156) Asendustäitmise ja sunniraha seadus (RT I 2001, 50, 283; 94, 580) Karistusseadustik – (RT I 2001, 61, 364) Tsiviilseadustik – (RT I 2002, 35, 216) Riigivastutuse seadus – (RT I 2001, 47, 260 - RT I, 14.04.2011, 7) Võlaõigusseadus - (RT I 2002, 60, 374) Planeerimisseadus - (RT I 2002, 99, 579; RT I 2007, 24, 128) Päästeseadus - (RT I 1994, 28, 424)	

Sissejuhatus õigusesse. Mikiver, M., Põllumäe, S. 2003 – Sisekaitseakadeemia raamatukogu.	
3. TULEOHUTUSE MOODUL	
3.1. Tuleohutust reguleerivad õigusaktid	20 tundi
<p>Aine eesmärk on anda ülevaade tuleohutuse seadusest ja sellest tulenevatest alamaktidest ning nendes käsitletavaid tuleohutusnõudeid.</p> <p>Aine läbides ametnik:</p> <p>Teab tuleohutuse seadust ja selle alamakte.</p> <p>Teab erinevaid tuleohutusnõudeid.</p>	
3.2. Tuleohutuspaigladised	40 tundi
<p>Eesmärk on anda ülevaade olemasolevatest tuleohutuspaigaldistest</p> <p>Aine läbides ametnik:</p> <p>Teab ja tunneb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tööpõhimõtet ja komponente ning paigaldamisele ja hooldusele esitatavaid nõudeid.</p> <p>Teab ja tunneb automaatsete tulekustutusüsteemide tööpõhimõtet ja komponente ning paigaldamisele ja hooldusele.</p> <p>Teab ja tunneb esmaseid tulekustutusvahendeid, tööpõhimõtteid ning hooldusnõudeid.</p>	
3.3. Tuleohutusjärelvalve toimingud	16 tundi
<p>Eesmärk on anda teadmised tuleohutusjärelvalve alaste õigusaktide, tehniliste normide ja standardite sisu ning nende kehtestamise korra kohta. Tagada oskused tuleohutusjärelvalve alaste toimingute läbiviimiseks.</p> <p>Aine läbides ametnik:</p> <p>Oskab teostada objekti tuleohutusülevaatus ning koostada nõuetekohaselt vastavasisulisi dokumente.</p> <p>Oskab tuvastada tuleohutusnõuete rikkumist ja -tuleohtu ning rakendada vajalikke meetmeid ohu kõrvaldamiseks.</p> <p>Oskab läbi viia vääртеomenetlust tuleohutusnõuete rikkumise korral</p>	
3.4. Tuleohutusnõuded planeerimises, ehitamisel ja projekteerimises	40 tundi
<p>Eesmärk on anda ülevaade ehituslikest tuleohutusnõuetest.</p> <p>Aine läbides ametnik:</p> <p>Teab päästeasutuse ning kohaliku omavalitsuse rolli planeerimis- ning ehitustegevuses.</p> <p>Oskab ehitusdokumentatsiooni põhjal hinnata ehitisele esitatud tuleohutusnõudeid.</p> <p>Teab ehitusliku tuleohutuse põhimõtteid ja oskab neid oma töös rakendada.</p> <p>Tunneb ehituslikku tuleohutust käsitlevaid õigusakte ning standardeid.</p>	
3.5. Tööstus- ja laohoonete tuleohutus	16 tundi
<p>Eesmärk anda ülevaade tööstusobjektidel erinevate ainete ja materjalide ladustamisele esitavatest tuleohutusnõuetest ning protsessidest.</p> <p>Aine läbides ametnik:</p> <p>Omab ülevaadet tööstusettevõtete tehnoloogiliste protsesside tuleohutusest. Tunneb peamiste tööstuste tööprotsesse, põlevsegude moodustumist ning oskab tulenevalt kasutatavast tehnoloogiast määrata nende tuleohtlikkust. Oskab määrata tootmishoonete ja -tehnoloogia tuleohuklasse ning tulekaitsetasemeid.</p> <p>Omab ülevaadet erinevate ainete ja materjalide töötlemisele ning hoidmisele esitavatest tuleohutusnõuetest.</p> <p>Teab erinevate ainete ja materjalide ladustamisele esitatavaid nõudeid.</p>	
3.6. Tulekahjusündmuste menetlemine	12 tundi
<p>Eesmärk on anda ülevaade menetlusbüroo tööst ja tulekahjusündmuste menetlusest.</p> <p>Aine läbides ametnik:</p> <p>Teab ja oskab kasutada peamisi tulekahjusündmuste menetlustoiminguid ning omab põhiteadmisi menetluse läbiviimiseks.</p> <p>Teab ja oskab eristada kriminaalmenetlust ja vääртеomenetlust ning oskab koostada dokumente politseile edastamiseks.</p>	
3.7. Praktika	160 tundi
Eesmärk on tuleohutuse moodulis käsitletud teemade kinnistamine praktilise töö kaudu.	

Osalemine tuleohutusülevaastusel, kaasa arvatud tööstus- ja laohooned. Tulekahjusündmustel osalemine. Osalemine koos insenertehnilise bürooga projektide heakskiitmistel ja ülevaatamisel.	
Soovituslikud allikad: Elektriohutusseadus (RT I 2002, 49, 310 110, 659) Määrus nr 315 "Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded" (RT I 2004, 75, 525) Ehitusseadus ¹ – (RT I 2002, 47, 297) EVS 620-2:1998 Tuleohutus. Ohutusmärgid EVS-EN 1838:2000 Valgustustehnika. Hädavalgustus EVS-EN 50172:2005 Evakuatsiooni hädavalgustussüsteemid EVS-EN 671-3:2005 Paiksed tulekustutussüsteemid. Voolikusüsteemid EVS 812 osad 1-7 Pääteseadus – (RT I 1994, 28, 424) Tuleohutuse seadus – (RT I 2010, 24, 116) Planeerimisseadus – (RT I 2002, 99, 579) Määrus nr 67 „Nõuded ehitusprojektile“ – (RT I 2010, 67, 507) Tööstusettevõtete tuleohutusnõuded. Talvari, A., Valge, A. 2008. Sisekaitseakadeemia raamatukogu	
4. KRIISIREGULEERIMISE JA ENNETUSTÖÖ MOODUL	
4.1. Kemikaali- ja hädaolukorra seadus ja alamaktid	8 tundi
Aine eesmärk on anda ülevaade tuleohutusjärelvalve ametnikule ohtlike kemikaalide mõistetest ja olemusest, ohtlikest kemikaalidest ja ainetest lähtuvatest ohtudest ning riskidest. Aine läbides ametnik: Peab oskama objektidel aru saada, milliste kemikaalidega on tegemist ning oskama üldiselt määratleda objektidel kemikaalidest lähtuvalt tule- ja süttimisohtu. Peab oskama määrata, kas kontrollitav objekt on kemikaaliseadusest tulenevalt ohtlik või ei ning saab määratleda edasise objekti puudtava menetlustöö käigu. Peab oskama määrata, kas kontrollitav objekt võib põhjustada hädaolukorra hädaolukorra seaduse mõistes või siis suurõnnetuse. Peab teadma objektidel leiduvatest kemikaalidest lähtuvaid põhilisi ohte ja oskama ennast nende eest kaitsta ja hoiduda ohtudest. Lähtuvalt ülaltoodust omama ülevaadet hädaolukorrasedusest ning peab oskama koostada oma objektidel tegevusplaani.	
Soovituslikud allikad: Kemikaaliseadus – (RT I 1998, 47, 697; RT I, 30.12.2010, 18) Hädaolukorrasedus – (RT I 2009, 39, 262) Hädaolukorra lahendamise plaani koostamise juhend – (RT I 2010, 33, 178) Kemikaali ohtlikkuse alammäär ja ohtliku kemikaali künniskogus ning suurõnnetuse ohuga ettevõtte ohtlikkuse kategooria ja ohtliku ettevõtte määratlemise kord ¹ – (RTL 2005, 72, 994)	
4.2. Ennetustöö	8 tundi
Eesmärk anda ülevaade ennetustööküü büroo tööst ja töökorraldusest, tuleohutusalasest ennetustööst ning koostööst ennetustööküü bürooga. Aine läbides ametnik: Peab oskama viia läbi evakuatsiooniõppuseid, oskama aidata objektidel neid organiseerida. Teab ennetustöö büroo tööpõhimõtteid ja tööjaotust, kuidas teha ennetusalast selgitustööd. Osalemine evakuatsiooniõppustel, nende korraldamistel ja tuleohutusalasest selgitustöös. Tuleohutusala ennetustöö.	
4.3. Kriisireguleerimise ja ennetustöö praktika	24 tundi
Eesmärk on anda ülevaade käsitatud teemade kinnistamine praktilise töö kaudu. Osalemine ohtliku objekti külastusel. Osalemine evakuatsiooniõppuste korraldamisel ja läbiviimisel ning ennetusalasest töös.	
5. PÄÄSTETÖÖDE MOODUL	
5.1. Tulekahju areng, tulekustutustööde taktika ning suitsusukeldumine	8 tundi

<p>Eesmärk on kujundada ametnikule arusaam tulekahju arengust, tulekustutustööde taktikast ja päästetehnikast</p> <p>Aine läbimisel ametnik:</p> <p>Teab tulekahju arengust. Omab ülevaadet päästetööde taktikast ja –tehnikast ning kuidas toimub suitsusukeldumine.</p>	
5.2. Õnnetusteadete menetlemine ja esmaabi	8 tundi
<p>Eesmärk on anda ülevaate häirekeskuse tööst ja õnnetusteadete menetlemisest, samuti esmaabi andmisest.</p> <p>Teab häirekeskuse tööpõhimõtetest ja oskab vajadusel anda esmaabi.</p>	
5.3. Praktilised harjutused	8 tundi
<p>Eesmärk on anda teadmised tulekahju arengust ning osaleda praktilisel harjutusel, et ametnik oskaks seostada tuleohutuspaigaldiste vajalikkust päästetööde teostamisel.</p>	
<p>Soovituslikud allikad:</p> <p>Päästeseadus - (RT I 1994, 28, 424)</p> <p>Riigi- ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse tuletõrjajate – päästjate tuletõrje –ja päästetöödealase algväljaõppekursuse õppeprogrammi kinnitamine – 14.04.2000 käskkiri nr 25.</p>	
6. PÄASTEKESKUSEPÕHINE PÄDEVUSEKSAM	3 tundi
<p>Eesmärk on teada saada ametniku omandatud teadmistest ning iseseisvaks tööks valmisolekust.</p> <p>Selle edukaks läbimiseks peab ametnik teadma koolitusel läbitud mooduleid.</p>	